

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาและประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้

สารนิพนธ์
ของ
วิลาสินี บุญทวี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์

ตุลาคม 2552

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาและประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น
ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้

สารนิพนธ์
ของ
วิลาสินี บุญทวี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์

ตุลาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาและประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น
ของศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี

บทคัดย่อ
ของ
วิลาสินี บุญทวี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์

ตุลาคม 2552

วิลาสินี บุญทวี. (2552). *ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาและประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี*. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์:
รองศาสตราจารย์ ดร. พิศมัย จารุจิตติพันธ์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาและประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี ใน 3 ด้าน คือ ด้านการประกอบอาชีพ ด้าน การดำเนินชีวิต และด้านการพัฒนาชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี ปีงบประมาณ 2552 จำนวน 181 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า :

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยรวมเฉลี่ยตลอดหลักสูตรของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นมีจำนวนแตกต่างกันในแต่ละหลักสูตร หลักสูตรที่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยรวมเฉลี่ยตลอดหลักสูตรสูงที่สุด คือ หลักสูตรเบเกอร์ หลักสูตรที่มีค่าใช้จ่ายโดยรวมเฉลี่ยตลอดหลักสูตรต่ำที่สุด คือ หลักสูตรร้อยลูกปัด หลักสูตรที่นักศึกษามีค่าใช้จ่ายเกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมเฉลี่ยตลอดหลักสูตรสูงที่สุดและต่ำที่สุด คือ หลักสูตรซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า หลักสูตรอาหารคาว และหลักสูตรร้อยลูกปัด ตามลำดับ หลักสูตรที่นักศึกษามีค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉลี่ยตลอดหลักสูตรสูงที่สุดและต่ำที่สุด คือ หลักสูตรเบเกอร์ หลักสูตรร้อยลูกปัด และเทคนิคการแต่งหน้า ตามลำดับ นักศึกษาทุกหลักสูตรมีค่าเสียโอกาสอันเนื่องจากการสูญเสียรายได้จากการทำงานเป็นจำนวนน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 6.05 – 13.08 ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด

การฝึกอบรมของทุกหลักสูตรมีประสิทธิผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทุกหลักสูตรมีประสิทธิผลในระดับมากในด้านเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ และมี 6 หลักสูตรที่มีประสิทธิผลในระดับมากในด้าน เพื่อใช้ในการดำเนินชีวิต และมี 7 หลักสูตรที่มีประสิทธิผลในระดับมาก ในด้านเพื่อใช้ในการพัฒนา ชุมชน ทั้งนี้โดยมี 3 หลักสูตรที่มีประสิทธิผลในระดับปานกลาง ในด้านเพื่อใช้ในการดำเนินชีวิต และมี 2 หลักสูตรที่มีประสิทธิผลในระดับปานกลาง ในด้านเพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน

คำสำคัญ : ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาและประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น

THE STUDENT'S EXPENSES AND EFFECTIVENESS OF THE VOCATIONAL SHORT-
COURSES, LUMPINEE VOCATIONAL TRAINING CENTER

AN ABSTRACT

BY

VILASINEE BOONTAVEE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Economics Degree in Human Resource Economics
at Srinakharinwirot University

October 2009

Vilasinee Boontavee. (2009). *The student's expenses and effectiveness of the vocational short-courses, Lumpinee vocational training center*. Master's Project, M.Econ. (Human Resource Economics). Bangkok: Graduate school, Srinakarinwirot University. Project Advisor: Assoc.Prof. Pisamai Jarujittipan.

The purposes of this study were to analyse the student's expenses and effectiveness of the vocational short-courses, Lumpinee training center in three aspects, effectiveness for occupation, personal living and community development.

The 181 student samples were conducted in this research. Lumpinee Vocational Training Center in the year 2009. The instrument used for data collecting was the questionnaire consisted of five point rating-scale questions and open-ended questions. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The finding were as follows :

The student's expenses were highest for bakery course and were lowest for bead necklace course. The student's expenses, directly concerned training were highest and lowest for electric equipment maintenance course, meat dish course and bead necklace course, respectively. The student's expenses for travelling from home to vocational training center were highest and lowest for bakery course, bead necklace course and makeup beauty cosmetics course, respectively. All student's opportunity costs are only 6.05 – 13.08 percents.

The effectiveness were in the high level for all courses and for occupation aspect. The 6 courses were effective in the high level for personal living aspect, the 7 courses were effective in the high level for community development. Here are effectively moderate 3 courses for personal living aspect as well as 2 courses for community development aspect, respectively.

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะความเมตตากรุณาจากท่าน รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อ้อทิพย์ ราชภรณ์นิยม และอาจารย์ประพาฬ เพื่องฟูสกุล ที่กรุณาร่วมเป็นกรรมการสอบ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ หัวหน้าศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินิจ เจ้าหน้าที่ คณาจารย์และครูผู้ฝึกสอนของศูนย์ฝึกอาชีพทุกท่านที่ให้ความร่วมมือสำหรับข้อมูลต่างๆ และขอขอบคุณนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ ครอบครัวของผู้วิจัย ญาติพี่น้อง ที่คอยให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีเสมอมา เพื่อนร่วมรุ่นเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์ สำหรับความห่วงใยที่มีให้มา โดยเฉพาะอย่างยิ่งรองศาสตราจารย์ ดร. พิศมัย จารุจิตติพันธ์ ที่คอยให้คำปรึกษาแนะนำ ด้วยดีมาโดยตลอด

วิลาสินี บุญทวี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ข้อมูลเบื้องต้นของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี.....	8
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์.....	13
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้และการฝึกอบรม.....	15
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา.....	18
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลและการนำไปใช้.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	80
กลุ่มตัวอย่าง.....	80
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	81
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
สรุปผลการวิจัย.....	82
อภิปรายผล.....	88
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	87
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป.....	88
บรรณานุกรม.....	89
ภาคผนวก.....	94
ภาคผนวก ก.....	95
ภาคผนวก ข.....	97
ภาคผนวก ค.....	100
ภาคผนวก ง.....	106
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	109

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ต้นทุนทางการศึกษา.....	21
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหลักสูตรที่ฝึกอบรม.....	32
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพทางด้านเศรษฐกิจสังคม และหลักสูตรที่ฝึกอบรม.....	39
4 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยต่อคนของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี จำแนกตามหลักสูตรที่ฝึกอบรมและประเภท ของค่าใช้จ่าย.....	42
5 ร้อยละของค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยต่อคนของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสันศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี จำแนกตามหลักสูตรที่ฝึกอบรมและ ประเภทของค่าใช้จ่าย.....	43
6 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลโดยรวมของหลักสูตร วิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี.....	46
7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลโดยรวมของหลักสูตร วิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี แยกรายด้าน.....	47
8 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลโดยรวมแต่ละด้าน ของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี จำแนกแต่ละหลักสูตร.....	50
9 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลจำแนกแต่ละหลักสูตร วิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี แยกรายด้าน.....	52
10 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสันศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี (หลักสูตรอาหารคาว) แยกแต่ละด้านย่อย.....	53
11 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสันศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี (หลักสูตรอาหารว่าง) แยกแต่ละด้านย่อย.....	56
12 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสันศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี (หลักสูตรเบเกอรี่) แยกแต่ละด้านย่อย.....	59

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี (หลักสูตรร้อยลูกปัด) แยกแต่ละด้านย่อย.....	62
14 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี (หลักสูตรซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า) แยกแต่ละด้านย่อย.....	65
15 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี (หลักสูตรเทคนิคการแต่งหน้า) แยกแต่ละด้านย่อย.....	68
16 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี (หลักสูตรนวดแผนไทย) แยกแต่ละด้านย่อย.....	71
17 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี (หลักสูตรดอกไม้จากดินหอม) แยกแต่ละด้านย่อย.....	74
18 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี (หลักสูตรเทียนแพนซี) แยกแต่ละด้านย่อย.....	77

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาในการศึกษาหลักสูตร วิชาชีพระยะสั้น ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี.....	7
2 กรอบแนวคิดประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี.....	7

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง คนในสังคมจะต้องดิ้นรนปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีการแข่งขันกันความสามารถต่างๆ เพื่อจะทำให้ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข การศึกษาจึงมีความสำคัญมาก สำหรับการเปลี่ยนแปลงนี้ นอกเหนือจากปัจจัย 4 การศึกษาถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่ 5 ที่ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ด้านของชีวิต ซึ่งสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเอ็นดีพี (UNDP) ได้เห็นความสำคัญของการศึกษา ซึ่งมีภารกิจหลัก 3 ด้าน ที่สำคัญได้แก่ การพัฒนาด้านการศึกษา ด้านสุขอนามัย และด้านฐานะทางด้านการเศรษฐกิจ

การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยการศึกษาจะเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ประเทศไทยที่มีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพย่อมสนองตอบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษากับเศรษฐกิจนั้น ถือว่าคนเป็นปัจจัยสำคัญของระบบเศรษฐกิจ (ชัยยศ อิมสุววรรณ. 2543: 1) ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552 ได้ส่งเสริมและพัฒนาศึกษาไทย โดยมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มทุนมนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การศึกษาเป็นการลงทุน การลงทุนนี้มีผลตอบแทนสูงกว่าการลงทุนชนิดอื่น การศึกษาเป็นการลงทุนอย่างหนึ่งที่เกิดผลประโยชน์ตอบแทน ทั้งในแง่ผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ต่อสังคม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2537: 21; อ้างอิงจาก Blaug. 1987) ในแง่ผลประโยชน์ส่วนบุคคลนั้น เชื่อว่าการศึกษาช่วยให้คนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความภาคภูมิใจและเป็นที่ยอมรับของสังคม สำหรับผลประโยชน์ตอบแทนทางสังคมนั้น เชื่อกันว่าการศึกษาช่วยเพิ่มผลผลิตและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ

ในทศวรรษที่ผ่านมา ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก มีการคาดหวังทางสังคมและค่านิยมใหม่ ประเทศอุตสาหกรรมบางประเทศมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการผลิตซ้ำลง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรมและด้านอาชีพ งานอาชีพจำนวนหนึ่งหายไป และมีงานอาชีพอีกจำนวนหนึ่งเพิ่มขึ้นมา มีหลายกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาและการฝึกอบรม ทั้งนี้เพราะความต้องการเชิงทักษะได้เปลี่ยนไป (ไพศาล ไกรสิทธิ์. 2541: 220) ดังจะเห็นได้จากในประเทศกำลังพัฒนาประชาชนจำนวนมากได้รับการศึกษาต่ำและขาดความรู้ความชำนาญในการประกอบอาชีพ การศึกษาในประเทศด้อยพัฒนาส่วนใหญ่จะเน้นเฉพาะการจัดการศึกษาในโรงเรียนเท่านั้น ซึ่งเป็นการศึกษาของเด็กในวัยเรียน ส่วนการศึกษาในด้านการฝึกอบรมแก่บุคคลที่พ้นวัยเรียน

ไปแล้วนั้นมิได้รับความสนใจ ทั้งที่ในความเป็นจริงการให้การศึกษาและการฝึกอบรมแก่บุคคลเหล่านี้ เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งเพราะการศึกษาและการฝึกอบรมจะช่วยให้ประชาชนมีความรู้ มีทักษะในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น การศึกษานอกระบบ โดยเฉพาะที่เป็นการให้การศึกษาด้านอาชีพจึง เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะสามารถนำไปใช้ในการ ประกอบอาชีพได้ รัฐบาลจึงควรมีความสนใจการศึกษาด้านอาชีพให้มากขึ้น

ปัจจุบันประเทศไทยประสบภาวะเศรษฐกิจที่ผันผวนอยู่ตลอดเวลา ทำให้มีคนตกงานและว่างงานจำนวน ดังนั้นรัฐจึงมีการจัดสรรงบประมาณทางด้านการศึกษานอกโรงเรียนต่างๆ ขึ้นเพื่อ สนับสนุน และส่งเสริมการสร้างคุณค่าทางปัญญาของทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งการจัดอบรมหลักสูตร วิชาชีพพระยะสั้น เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นและเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ ซึ่งมีหลายหน่วยงานที่มีการจัดฝึกอาชีพ ได้แก่ สำนักส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อรรถาศัย กรมอาชีวศึกษา กรมแรงงาน พบว่าการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นของแต่ละ หน่วยงานต่างๆ นั้น จะจัดขึ้นตามความต้องการหรือสนใจของประชาชน

ศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร กองส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร จึง เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งของภาครัฐที่จัดให้มีการฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชนในชุมชนต่างๆ ให้มีความรู้ ความสามารถ ฝึกประสบการณ์ด้านวิชาชีพ เพื่อนำไปใช้ในการสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว ลดปัญหาการว่างงาน เพิ่มโอกาสในการสร้างงานและคุณค่าทางปัญญาแห่งตนให้สามารถพึ่งพา ตนเองได้ และพร้อมที่จะนำไปสู่การพัฒนาสังคมในด้านต่างๆ ต่อไปได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ซึ่งทาง ศูนย์ฝึกอาชีพ มีหลักสูตรวิชาชีพที่เปิดให้บริการแยกเป็น 22 สาขาวิชา โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ใดๆ ทั้งสิ้น

เนื่องจากศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี ได้เปิดให้บริการทางด้านหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นมาเป็น ระยะเวลาานาน ให้กับประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ผู้ที่จบการศึกษาแล้วไม่ มีโอกาสที่จะเรียนต่อ ให้มีโอกาสดำเนินการฝึกอาชีพพระยะสั้น เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ นำไปประกอบอาชีพหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว โดยมีจำนวนนักศึกษาที่เข้ารับการศึกษาคือเป็น จำนวนประมาณ 1,000 คนต่อปี และจากสถิตินักศึกษา ในปี 2550 มีผู้จบหลักสูตรเป็นจำนวน 795 คน (ศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร สอนลุมพินี)

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพบว่านักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นที่มาฝึกอบรมส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่ประสบกับปัญหาการว่างงานและปัญหาทางการเงินจึงอยากหารายได้เสริมเพิ่มควบคู่กับการ ทำงานประจำ ทางศูนย์ฯเคยได้มีการติดตามประเมินผลการฝึกอบรมจากผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว แต่ไม่ประสบความสำเร็จในการติดตามผล ทำให้ไม่ทราบถึงประสิทธิผลว่าเมื่อฝึกอบรมจบหลักสูตร แล้ว สามารถนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลมากน้อยเพียงใดต่อตนเองและสังคม

จากข้อมูลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาว่านักศึกษาในศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเพื่อการศึกษาอย่างน้อยเพียงใด และเมื่อได้เรียนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น แล้ว สามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษานั้นไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลตามที่ได้ระบุเป็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตรในด้านไหนบ้างอย่างน้อยเพียงใด โดยคาดหวังว่าผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการหลักสูตร ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาในการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี
2. เพื่อประเมินประสิทธิผล ของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ประสงค์จะสมัครเข้าศึกษาในหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี ในการตัดสินใจเข้าเรียนในหลักสูตร
2. ผลการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของหลักสูตร จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานการศึกษาที่จัดการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ในการบริหารจัดการ และพัฒนาหลักสูตร ให้เหมาะสมมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขต ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนและเรียนจบรุ่นที่ 11 หลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี จำนวน 9 หลักสูตร ได้แก่ อาหารคาว อาหารว่าง เบเกอรี่ ร้อยลูกปัด ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า เทคนิคการแต่งหน้า นวดแผนไทย ดอกไม้จากดินหอม และเทียนแพนซี จำนวน 340 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจำนวน 181 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดด้วย ตารางการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2540: 105-107; อ้างอิงจาก Robert V. Krejcie; & Eayle W. Morgan. 1970: 608-609) ที่กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05 ต่อจากนั้นกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสาขาวิชา ตามสัดส่วนมากน้อยของประชากรในแต่ละหลักสูตรเพื่อให้ขนาดตัวอย่างในแต่ละหลักสูตรมีจำนวนใกล้เคียงกัน (สุวรรณา ฐวโชติ. 2541: 82)

2. การศึกษาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้ ในการศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เป็นตัวเงิน

3. ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรคุณลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษา ได้แก่

1. เพศ

1.1 ชาย

1.2 หญิง

2. อายุ แบ่งออกเป็น 4 ช่วงดังนี้

2.1 16 -20 ปี

2.2 21 -25 ปี

2.3 26 - 40 ปี

2.4 41 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา แบ่งออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

3.1 ประถมศึกษา

3.2 มัธยมศึกษา

3.3 มัธยมศึกษา / ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

3.4 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

3.5ปริญญาตรี

3.6 สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

4.1 รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

4.2 พนักงานบริษัท

4.3 ประกอบอาชีพส่วนตัว

4.4 รับจ้างทั่วไป

4.5 ยังไม่ประกอบอาชีพ

5. รายได้ต่อเดือน (ยังไม่หักภาษี) แบ่งออกเป็น 3 ช่วงดังนี้

5.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท

5.2 5,000 – 10,000

5.3 10,001 บาทขึ้นไป

6. หลักสูตรที่ฝึกอบรม แบ่งออกเป็น 9 หลักสูตร ดังนี้

- 6.1 อาหารคาว
- 6.2 อาหารว่าง
- 6.3 เบเกอรี่
- 6.4 ร้อยลูกบิด
- 6.5 ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า
- 6.6 เทคนิคการแต่งหน้า
- 6.7 นวดแผนไทย
- 6.8 ดอกไม้จากดินหอม
- 6.9 เทียนแฟนซี

7. การทำงานระหว่างฝึกอบรม

- 7.1 ทำงาน
- 7.2 ไม่ทำงาน

3.2 ประสิทธิภาพของหลักสูตร พิจารณาจากระดับการนำความรู้ไปใช้ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการดำเนินชีวิต และด้านการพัฒนาชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน หมายถึง หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้ ซึ่งแต่ละหลักสูตรมีการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรละ 80 ชั่วโมง
2. ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้ หมายถึง สถานที่เปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันตามหลักสูตรของสังกัดฝ่ายการศึกษาอาชีพ กองส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร
3. นักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน หมายถึง นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้ ในปีการศึกษา 2552
4. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในด้านสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และด้านหลักสูตรที่ฝึกอบรม
5. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา หมายถึง จำนวนเงินที่นักศึกษาจ่ายในการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้ ปีการศึกษา 2552 แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการฝึกอบรมฯ และค่าใช้จ่ายในการเดินทางระหว่างที่พักกับสถานศึกษา

5.1 ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

5.1.1 ค่าหนังสือและค่าเอกสาร หมายถึง ค่าหนังสือและค่าเอกสารที่ใช้ในระหว่าง การฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

5.1.2 ค่าอุปกรณ์การเรียน หมายถึง ค่าอุปกรณ์การเรียนที่ใช้ในระหว่างการ ฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

5.1.3 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ หมายถึง ได้แก่ ค่าความเสียหายที่เกิดจากอุปกรณ์หรือ เครื่องมือชำรุด และค่าวิทยากรพิเศษ เป็นต้น

5.2 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษา หมายถึง ค่าโดยสาร ยานพาหนะต่างๆ ในการเดินทางไปศึกษาในศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี ทั้งไปและกลับในขณะที่กำลัง ศึกษาอยู่

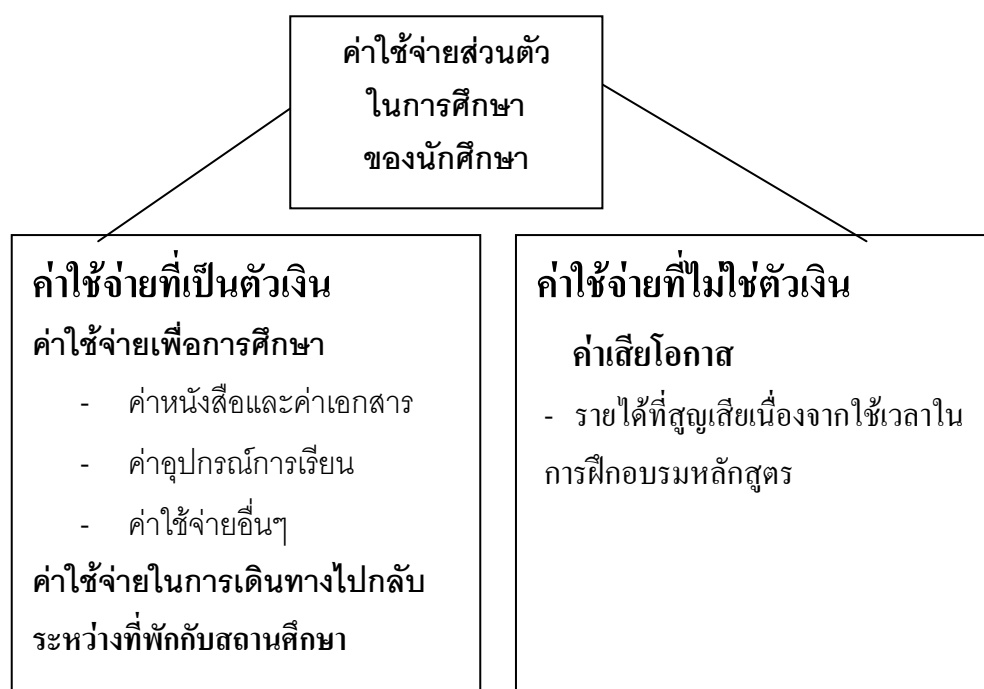
6. ค่าเสียโอกาส หมายถึง รายได้หรือผลตอบแทนแต่ละเดือนจากการทำงานประจำ หรือ รายได้จากการทำงานอื่นที่นักศึกษาต้องสูญเสียเนื่องจากใช้เวลาไปในการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพ พระยะสัน

7. ต้นทุนส่วนบุคคลในการฝึกอบรม หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาสูญเสียไปเพื่อการ ฝึกอบรม ทั้งที่จ่ายเป็นตัวเงินและค่าเสียโอกาส

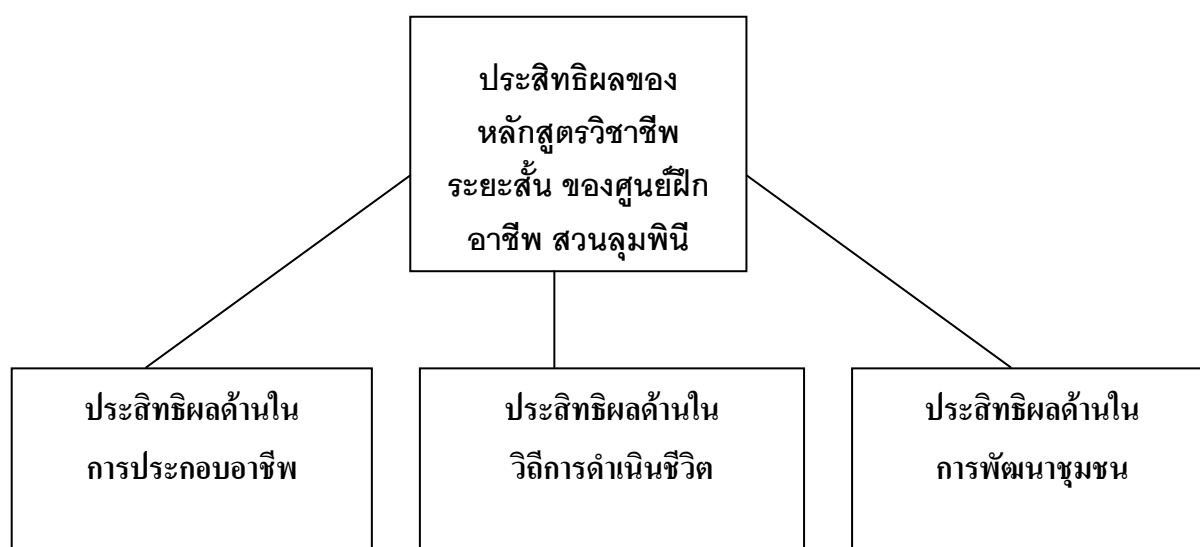
8. ประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน หมายถึง การบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ปีการศึกษา 2552 ซึ่งพิจารณาจากการทำให้ผู้ผ่านการฝึกอบรมนำความรู้ ไปใช้โดยพิจารณาแยกเป็น 3 ส่วน คือ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต และ เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้อาศัยแนวคิดเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับการวิเคราะห์ ค่าใช้จ่าย และทฤษฎี เศรษฐศาสตร์การศึกษา ว่าด้วยประสิทธิภาพภายนอกและข้อมูลที่เก็บได้จากภาคสนามเกี่ยวกับการ จัดการศึกษานอกโรงเรียน โดยผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาและประสิทธิภาพ ของหลักสูตรวิชาชีพ พระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี ดังสรุปในภาพประกอบ 1 -2 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาในการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ของศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุ่มพินี

ภาพประกอบ 2 ประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ของศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุ่มพินี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนเอกสาร งานวิจัยต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้นของศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี
2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 2.1 แนวคิดในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน
 - 2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์
 - 2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้และการฝึกอบรม
 - 2.4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา
 - 2.5 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลและการนำไปใช้
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. ข้อมูลเบื้องต้นของศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี

ศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การควบคุมของกองส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาชุมชน กรุงเทพมหานคร จัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกอบรมวิชาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่น โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น เมื่อเรียนจบแล้วจะได้รับวุฒิบัตรจากกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีศูนย์ฝึกอาชีพ ทั้งหมด 8 ศูนย์ที่เปิดให้บริการทางด้านความรู้แก่ประชาชน ดังนี้

1. ศูนย์ฝึกอาชีพ จตุจักร
2. ศูนย์ฝึกอาชีพ จตุจักร 2 (มีนบุรี)
3. ศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี
4. ศูนย์ฝึกอาชีพ วัดวรจรยาวาส
5. ศูนย์ฝึกอาชีพ วัดธรรมมงคล
6. ศูนย์ฝึกอาชีพ ตลาดธนบุรี (สนามหลวง 2)
7. ศูนย์ฝึกอาชีพ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
8. ศูนย์ฝึกอาชีพ บางพลัด

ศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรไว้ดังนี้

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้ารับการอบรม

เวลาการเข้าฝึกอบรม

วันจันทร์ – วันศุกร์ เวลา 09.00 – 14.00 น.

วันเสาร์ และอาทิตย์ เวลา 09.00 – 15.00 น.

หลักสูตรที่ทำการเปิดสอนเป็นหลักสูตร 2 เดือน (80 ชั่วโมง) วันเสาร์ – วันอาทิตย์
วิชาที่เปิดฝึกอบรม ได้แก่ สาขาวิชาดังต่อไปนี้

1. อาหารคาว
2. อาหารว่าง
3. เบเกอรี่
4. ร้อยลูกบิด
5. ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า
6. เทคนิคการแต่งหน้า
7. นวดแผนไทย
8. ดอกไม้จากดินหอม
9. เทียนแฟนซี

หลักฐานการสมัครเรียน

1. บัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรที่ทางราชการออกให้
2. สำเนาทะเบียนบ้าน
3. ต้องยื่นใบสมัครด้วยตนเอง

คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพ

1. มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป
2. ไม่เป็นโรคร้ายแรง หรือโรคน่ารังเกียจ

หลักการของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (สวนลุมพินี)

1. เป็นหลักสูตรช่างฝีมือระดับวิชาชีพพระยะสันเพื่อพัฒนากำลังให้มีความชำนาญเฉพาะด้านมีคุณธรรม บุคลิกภาพและเจตคติที่เหมาะสม ออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ หรือสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในครอบครัวได้
2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวางตามความถนัดและความชอบตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้าน และต้องการให้ผู้เรียนพึงตนเองให้ได้มากที่สุด

3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาชีพพระยาศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (สวนลุมพินี)

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์นำไปปฏิบัติงานในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่นและประเทศชาติ

2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีทักษะในการจัดการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจ และภาคภูมิใจ ในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน ทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างแวดล้อมที่ดี

5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีวินัยในตนเองเหมาะสมกับงานอาชีพนั้นๆ

6. เพื่อให้มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศมีความรักชาติ ลำบากในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวมดำรงรักษาไว้ ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และดำรงรักษาไว้ ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

นอกจากนั้น (สุนทร สุนันท์ชัย. 2529: 121-122) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิชาชีพ ดังนี้

1. การฝึกเพื่อให้มีงานทำ (Job Training) เพื่อให้บริการแก่ประชาชนที่ยังไม่มีอาชีพ ให้มีอาชีพตามโรงงานอุตสาหกรรม ร้านค้าและหน่วยงานต่างๆ พุดง่าย ๆ ก็คือเป็นการฝึกวิชาชีพเพื่อไปเป็นลูกจ้างนั่นเอง

2. ฝึกวิชาชีพเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพด้วยตนเองได้ (Training for Self-employment) การฝึกอาชีพในข้อนี้ มุ่งที่จะให้ประชาชนสามารถไปประกอบกิจกรรมของเขาเอง เช่น เปิดร้านซ่อมเครื่องยนต์เล็ก รับจ้างตัดเสื้อผ้า เปิดร้านอาหาร รับจ้างทำสิ่งของต่างๆ โดยใช้ทุนรอน สถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ของตนเอง

3. ฝึกอาชีพเพื่อนำไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง (Training for Self-improvement) การฝึกอาชีพประเภทนี้ มุ่งหมายที่จะให้ผู้เรียนความรู้ไปใช้ปรับปรุงชีวิต ความเป็นอยู่ของตนเอง เช่น รู้จักปรุงอาหารให้มีคุณค่าทางโภชนาการ รู้จักเลี้ยงเด็กให้มีสุขภาพอนามัยที่ดี รู้จักซ่อมแซมสิ่งของ เครื่องใช้ในบ้าน รู้จักปะชุนตัดเย็บเสื้อผ้าใช้เอง ฯลฯ เพื่อจะนำไปใช้ประโยชน์ภายในครอบครัวของตนเองเท่านั้น

สรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาที่พระยะสันเป็นไปเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของประชาชนในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาต่างๆ ในด้านทักษะวิชาชีพ ที่ประสบในชีวิตจริง นอกจากนี้ยังมุ่งพัฒนาสมรรถภาพเฉพาะอย่างให้ตรงกับความต้องการ ความสนใจและความถนัดของประชาชน ทำให้ประชาชนสามารถตามทันโลกซึ่งเปลี่ยนแปลงรวดเร็วได้โดยไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จะกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาที่พระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

2.1.1 การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนยุคใหม่

อุดม เชยกิจวงศ์ (2541: 29-31) กล่าวสรุปถึงแนวคิดในการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในยุคใหม่ไว้ดังนี้

1. แนวคิดของกลุ่มนักพัฒนา (The Developmentalists) เป็นแนวคิดที่เห็นว่าการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนยังไม่เชื่อต่อการปฏิบัติ ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคม แนวคิดของกลุ่มพัฒนานี้ยังแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

1.1 แนวคิดของกลุ่มนักวางแผน (The Planners) ซึ่งฟิลลิป คัมบี้ (Phillip Coombs) ได้นำทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์มาวิเคราะห์กระบวนการจัดการศึกษาพร้อมกับวิเคราะห์ด้านการลงทุน กระบวนการผลิต และผลผลิตที่ได้รับ กล่าวคือ

การลงทุน ประกอบด้วย

1. นักเรียน มีจำนวนเพิ่มขึ้น เพราะสังคมต้องการการศึกษามากขึ้น ซึ่งรัฐก็ขยายการศึกษาเพื่อสนองความต้องการดังกล่าว แต่ก็ยังไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง

2. รัฐบาลปัจจุบันต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง เมื่อเทียบกับผลงานที่ได้ นอกจากนี้การผลิตครูให้มีคุณภาพก็ยังไม่ทันกับความต้องการในการพัฒนาการศึกษา

3. ทรัพยากร ได้แก่ ที่ดิน อาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอน และงบประมาณ ซึ่งรัฐจะต้องเพิ่มงบประมาณทางการศึกษามากขึ้น จนถึงระดับที่รัฐไม่สามารถจะเพิ่มได้อีกต่อไป

กระบวนการผลิต ประกอบด้วย ความมุ่งหมายของหลักสูตร การใช้ครู การใช้อาคารสถานที่ ฯลฯ ซึ่งมีการรื้อไหลและสูญเสียเปล่ามาก

ผลผลิต ซึ่งเป็นผลผลิตที่ไม่สมบูรณ์ กล่าวคือ

1. มีผู้เรียนที่ไม่จบหลักสูตรเป็นจำนวนมาก
2. ผู้เรียนที่เรียนจบไม่ได้อยู่ในสาขาที่เศรษฐกิจและสังคมต้องการ
3. ผู้ที่เรียนจบและทำประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ที่มีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับ

ผู้เรียนในระบบ

1.2 แนวคิดของกลุ่มนักปฏิบัติ (Nonformal Practitioners) แนวคิดของกลุ่มนี้มีการดำเนินการด้วยการคัดเลือกวิธีการที่ดีจากแนวคิดของกลุ่มต่างๆ มาผสมผสานกันอาศัยความคิดริเริ่มและการดำเนินการของประชาชนในท้องถิ่น พร้อมกับการสร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาใหม่ๆ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และปฏิบัติได้จริงโดยมีความสอดคล้องกับการดำรงชีวิตประจำวันขณะเดียวกันก็ยึดหลักประหยัด

2. แนวคิดของกลุ่มนักวิจารณ์การศึกษา (The Critics Of Schooling) ได้แก่ แนวคิดของกลุ่มนักปฏิรูป (The Reformers) ที่ต้องการแก้ไขข้อบกพร่องของระบบการศึกษาเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยปรับปรุงเปลี่ยนแปลงลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้นักเรียนมีเสรีภาพมากขึ้น มีหลักสูตรที่กว้างขวางและยืดหยุ่น มีสื่อที่ให้เลือกเรียน ขณะเดียวกันก็ลดเรื่องกฎเกณฑ์ และข้อจำกัด พร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เป็นจริง

จากแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนข้างต้นชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการปรับปรุงลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของการศึกษานอกระบบโรงเรียนให้สอดคล้องกับความเป็นจริง ขณะเดียวกันก็ยึดหลักประหยัด และหลักเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.2 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพ

การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสายอาชีพเป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีอาชีพหรือเห็นช่องทางการทำมาหากิน คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีในการทำงานเพื่อการประกอบอาชีพอิสระ อาชีพในตลาดแรงงาน หรือ เพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองและชุมชน รวมทั้งเพื่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษาและการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับหน้าที่การงาน โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

หลักสูตรวิชาชีพพระยาสัณที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนจัดให้บริการแก่ประชาชนเป็นหลักสูตรที่ใช้เวลาเรียนสั้นๆ ตามลักษณะของเนื้อหาที่สามารถจบในตัวเอง มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาอาชีพ ประกอบอาชีพอิสระ และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อเข้าสู่ ตลาดแรงงาน เช่น การเพาะเห็ด ตัดผม แปรรูปผลผลิตการเกษตร ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อมโลหะ ช่างซ่อมจักรยาน วิทยุ โทรศัพท์ เป็นต้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์

แนตเลอร์ (Nadler. 1990: 1) ได้กล่าวถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ว่าควรเริ่มต้นจากการสร้างพื้นฐานความเข้าใจในการพัฒนาความรู้ทักษะ และทัศนคติ โดยการฝึกอบรม การศึกษา และการพัฒนา โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

1. การฝึกอบรม เป็นการเรียนรู้ เพิ่มทักษะเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานที่รับผิดชอบในปัจจุบันให้เป็นผลดียิ่งขึ้น

2. การศึกษา เป็นการเรียนรู้เพื่อเตรียมตัวสำหรับงานที่จะต้องรับผิดชอบในอนาคต และการเตรียมความพร้อมสำหรับบุคคลที่ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง

3. การพัฒนา เป็นการเพิ่มความรู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำอยู่แต่มุ่งส่งเสริมให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในการเรียนรู้ด้านอื่นๆ ตามแต่กำลังและสติปัญญา

ธำรง ศุภมไพจิตรกุล (2543: 53) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไว้ว่า มี 4 รูปแบบในการพัฒนา คือ

1. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการพัฒนาตนเอง เพื่อให้มนุษย์เอาตัวรอด และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพตามสภาพแวดล้อมของสังคม เป็นการพัฒนาตนเองที่เป็นไปตามธรรมชาติ หรือตามปกติวิสัย จากการเลียนแบบ การลองผิดลองถูก และจากการศึกษาด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ที่สามารถจะหาได้ โดยวิธีการพัฒนาตนเอง ทำได้โดย

1.1 วิธีการพัฒนาตนเองตามปกติวิสัย เป็นการเรียนรู้ที่ไม่ได้ผ่านตามสถาบันการศึกษา การพัฒนาตนเองตามปกติวิสัย ครอบคลุมการเลียนแบบ การลองผิดลองถูกอยากลองทำในสิ่งแปลกใหม่ และความต้องการ ที่จะทำให้สิ่งที่มีอยู่แล้วดีขึ้น

1.2 วิธีการพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาจากแหล่งความรู้ โดยเฉพาะความรู้จากสถาบัน ศาสนา แหล่งวิทยากร และจากสื่อมวลชน

2. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการศึกษาเล่าเรียน เป็นการมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่เป็นระบบระเบียบ ได้เนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่ตรงตามความต้องการ มีปริมาณและคุณภาพสูง และพัฒนาได้ในระยะเวลาที่กำหนด เกิดจากการศึกษาในและนอกระบบโรงเรียน

2.1 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระบบโรงเรียน เป็นผลมาจากปัจจัยด้านการขยายตัวทางวิทยาการ การเพิ่มอาชีพ และความต้องการที่จะต้องพัฒนากำลังคนเป็นจำนวนมาก และความจำเป็นที่ต้องได้การศึกษาในเวลาอันสั้นอย่างเป็นระบบ โดยอาศัย วัด โรงเรียน มหาวิทยาลัย โดยได้รับการอบรมสั่งสอนจาก พระ ครู – อาจารย์ และเรียนตามหลักสูตรตามที่สถาบันได้กำหนดไว้

2.2 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นอกระบบโรงเรียน เป็นการศึกษาที่ไม่ยึดรูปแบบวิธีการ และสื่อการถ่ายทอดอาจอยู่ในรูปกลุ่มความสนใจ และรวมตัวประกอบกิจกรรม ส่วนวิธีการและการสื่อการถ่ายทอดอาจอยู่ในรูปของการอภิปราย สัมมนา การฝึกอบรม การประชุมทางวิชาการ การสื่อสารผ่านสื่อมวลชน เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ โทรศัพท์ ไปรษณีย์ อิเลคทรอนิกส์ การประชุมทางไกล เป็นต้น การจัดที่บ้าน วัด หอสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ วนอุทยาน โรงพยาบาล โรงงาน อุตสาหกรรม โรงภาพยนตร์ และศูนย์กลางชุมชน (Civic Center)

3. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการฝึกอบรม จะเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อมุ่งให้เนื้อหาสาระที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะในเวลาจำกัด และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามความต้องการและรวดเร็ว โดยมุ่งวัตถุประสงค์ที่เพิ่มความรู้ ความสามารถให้แก่บุคลากรเฉพาะเรื่องโดยทำให้ได้ความรู้ใหม่และทันสมัยเพิ่มเติมความรู้ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

การฝึกอบรมกระทำได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

3.1 การฝึกอบรมยึดวิทยาการเป็นศูนย์กลาง เช่น การฝึกอบรมแบบบรรยายแบบซีมโพเซียม แบบประชุมทางวิชาการ

3.2 การฝึกอบรมที่ยึดสมาชิกเป็นศูนย์กลาง เช่น แบบสัมมนา แบบประชุมเชิงวิชาการ แบบโครงการแบบจำลองสถานการณ์ แบบกลุ่มสัมพันธ์ แบบแก้ปัญหา การฝึกอบรมแบบพัฒนาโครงการจากกรณีงาน

3.3 การฝึกอบรมทางไกล ทำให้ผู้รับการฝึกอบรมศึกษาด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่จากสื่อการฝึกอบรมทางไกลในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น

4. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้วยการพัฒนาสภาพแวดล้อม เพราะการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพและจิตภาพ เพื่อจัดสถานการณ์การพัฒนาทรัพยากรที่จะเป็นเวทีจำลองสังคมสำหรับการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ

บทบาทของสภาพแวดล้อมที่เป็นบรรทัดฐานการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย และเป็นส่วนของกระบวนการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุกรูปแบบ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (เครื่องจักรกล อุปกรณ์สำนักงาน เครื่องประดับบ้าน ฯลฯ) สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ (กำลังใจ ความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้อ ความรับผิดชอบ ก็ดำเนินงานให้บรรลุ) และสภาพแวดล้อมทางสังคม (ขั้นตอน วิธีการ กฎ ระเบียบ เป็นต้น) ในส่วนนี้สภาพแวดล้อมจึงเป็นส่วนรองรับผลของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้รวบรวมและนำมาเสนอข้างต้นได้ว่า การพัฒนามนุษย์ในด้านต่างๆ จะทำให้เกิดความรู้ทักษะ และทัศนคติในการประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิตประจำวัน และการพัฒนาชุมชนได้อย่างเหมาะสม

2.3 แนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้และการฝึกอบรม

การเรียนรู้เป็นหน้าที่ของผู้เรียนโดยมีครูเป็นผู้คอยสนับสนุนหรือกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้แล้วทำการแสวงหาคำตอบ หรือเกิดจากตัวผู้เรียนเอง ที่อยากจะได้มาซึ่งความรู้ ที่สำคัญ การเรียนรู้นั้นเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง

วิธีการเรียนรู้

ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล (2534: 36) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลสามารถเรียนรู้ได้ 3 วิธี

1. เรียนรู้จากผู้อื่น คือเรียนรู้ตามความรู้ความคิดของผู้อื่น เช่น การเรียนรู้ทฤษฎี ตำรา ครูอาจารย์

2. เรียนรู้จากตนเอง คือ เรียนรู้ด้วยการคิดพิจารณาของตนเองให้เห็นเหตุและผล

3. เรียนรู้จากการปฏิบัติ คือ เรียนรู้จากการปฏิบัติฝึกฝนจนประจักษ์ผลและเกิดความชำนาญ

การเรียนรู้ทั้งสามวิธีนั้นควรผสมผสานไปด้วยกันได้จะทำให้เกิดความรู้จริง แต่ความรู้ไม่มีที่สิ้นสุด เพราะโลกมีได้หยุดนิ่ง เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ๆ ไม่ล้าสมัย และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

ลำดับของความรู้ถ้าพิจารณาจากวิธีการเรียนรู้แล้วจัดได้เป็น 3 ลำดับ คือ

1. ความรู้ความเข้าใจ (Cognition)
2. เจตคติ (Affective)
3. ทักษะอาชีพ (Psychomotor)

ธำรง อุดมไพจิตรกุล (2543: 11) ได้กล่าวว่า วัตถุประสงค์สำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนรวมทั้งประชาชนก็คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จากการไม่รู้บอกไม่ได้อธิบายไม่ได้ ไปสู่การรับรู้บอกได้อธิบายได้จากการปฏิบัติไม่ได้ไปสู่การปฏิบัติได้ เป็นต้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจำดำเนินไปตามลำดับขั้น จากการได้รับประสบการณ์ไปสู่การรับรู้ (Perception) หรือไม่รับรู้ (Nonperception) แล้วจึงนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ 3 ด้าน คือ

1. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสถานะในการจ้างงาน (Employment Status) ประเด็นสำคัญๆ ในการพิจารณาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์จ้างงานโดยทั่วไปมี 5 ประเด็นด้วยกันคือ ขนาดของแรงงาน ลักษณะของงาน การว่างงาน โครงสร้างและองค์ประกอบของแรงงาน และความสม่ำเสมอของการจ้างงาน

2. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social change) สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจากการเรียนรู้ ดังนั้นการเรียนรู้จึงเปรียบเสมือนเป็นสิ่งที่สร้างสรรค์ค่านิยมและสิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นแก่สังคม ทั้งในสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ดี ผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาจึงต้องมีหน้าที่ในการกลั่นกรอง ไม่ปล่อยให้สังคมเปลี่ยนแปลงไปเองอย่างไร้ทิศทาง

3. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในความทันสมัย (Modernization) ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงในลักษณะความเจริญรุ่งเรืองตามสมัย (โดยเฉพาะตามอย่างประเทศตะวันตก) โดยจะเน้นความนิยมในความเจริญทางด้านวัตถุ เช่น ความเจริญของสิ่งก่อสร้าง ตึกอาคารบ้านเรือน ถนนหนทาง ห้างสรรพสินค้าทันสมัย เครื่องมือเครื่องใช้ที่ดีที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงต่างๆ เป็นต้น

ทรอนไดท์ (Thorndike. 1928: 28) ได้สรุปทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งถือว่า อายุของบุคคลนั้นไม่เป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ และช่วงที่ผู้ใหญ่จะมีความสามารถในการเรียนรู้สูงสุดคืออายุ 22 ปี

โนลส์ (Knowles. 1978: 3) ได้สรุปแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งสนับสนุนแนวคิดของทรอนไดท์ ดังนี้

1. ผู้ใหญ่จะถูกกระตุ้นให้เรียนต่อเมื่อเขามีความต้องการและความสนใจและคิดว่าการเรียนรู้นั้นจะตอบสนองความต้องการของเขาได้ ดังนั้น จุดนี้จึงเหมาะสมที่จะเริ่มจัดการศึกษาผู้ใหญ่
2. แนวโน้มของการเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะมีจุดรวมอยู่ที่ชีวิต (Life Centered) ดังนั้นวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่คือ การใช้สถานการณ์เกี่ยวกับชีวิต ไม่ใช่เนื้อหาวิชา
3. ประสบการณ์เป็นแหล่งที่มาของความรู้ที่มีคุณค่าที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้นวิธีการของการศึกษาผู้ใหญ่คือ การวิเคราะห์ประสบการณ์
4. ผู้ใหญ่มีความต้องการอย่างลึกซึ้งที่จะเป็นผู้นำตัวเอง ดังนั้นบทบาทของครูคือการร่วมกระบวนการแสวงหาความรู้กับผู้เรียนมากกว่าการถ่ายทอดความรู้ของตนเองและประเมินว่าผู้เรียนยอมรับไปเท่าใด
5. ความแตกต่างในตัวบุคคลแต่ละคนจะมีมากขึ้นตามอายุ ดังนั้น การศึกษาผู้ใหญ่จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างในเรื่อง วิธีการ เวลา สถานที่ และอัตราความเร็วในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) ผู้ศึกษาด้านทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม เชื่อว่าแบบแผนของพฤติกรรมมีผลมาจากสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ โดยอาศัยกระบวนการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลในสังคมว่ากระทำพฤติกรรมใดแล้วได้รับผลกระทบอย่างไร การสังเกตทำได้ทั้งการสังเกตทั้งที่เป็นของจริงและตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ เช่น ภาพยนตร์ หนังสือ ป้ายโฆษณา เป็นต้น แสดงว่าพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ ถ้าการเรียนรู้ถูกจะเกิดพฤติกรรมปกติ หากเกิดจากการเรียนรู้ผิด เป็นพฤติกรรมผิดปกติ

ความหมายของการฝึกอบรม

น้อย ศิริโชติ (2523: 6) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และทักษะแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยทำเป็นช่วงๆ หรือระยะเวลาอันเหมาะสมของแต่ละเรื่อง

สุมาลี ปิตยานนท์ (2523: 95) กล่าวว่า การฝึกอบรม เป็นการเพิ่มพูนมนุษย์ให้แก่ทรัพยากรบุคคลของประเทศ ทั้งระดับบุคคล และประเทศ โดยสะท้อนออกมาในรูปของค่าจ้างและรายได้ที่เพิ่มขึ้น โอกาสในการแสวงหางานตลอดจนคุณภาพของงาน และคุณภาพของชีวิตที่ดีขึ้น ส่วนในระดับสังคม การลงทุนเพื่อเพิ่มพูนมนุษย์ทางการฝึกอบรมจะมีผลต่อเนื่องทำให้เศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มมากขึ้น รายได้ประชาชาติเพิ่มสูงขึ้น การกระจายรายได้ในสังคมดีขึ้น รวมทั้งอาจมีผลสะท้อนกลับ ทำให้อุปสงค์สำหรับการฝึกอบรมเพิ่มมากขึ้นด้วย

ภิญญ สาทร (2517: 442) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่มีระเบียบแบบแผนซึ่งมุ่งหมายที่จะพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ (Knowledge) และความชำนาญ (Skill) เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะขององค์การหรือหน่วยงานต่างๆ

วิจิตร อวระกุล (2537: 23) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง การพัฒนาหรือฝึกฝนอบรมบุคคลให้เหมาะหรือเข้ากับงาน หรือการทำงาน

Michael J. Jucius กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่จะช่วยเพิ่มพูนความถนัดทางธรรมชาติ (Aptitude) ทักษะ (Skill) หรือความชำนาญชำนาญความสามารถ (Ability) ของบุคคล เพื่อให้ปฏิบัติงานดียิ่งขึ้น

แวกเลย์ และลาทาม (ซูชัย สมิตีไกร. 2542: 5-6; อ้างอิงจาก Wexley; & Latham. 1991) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมไว้ 3 ประการ ดังนี้ คือ

1. เพื่อปรับปรุงระดับความตระหนักรู้ในตนเอง (Self – Awareness) ของแต่ละบุคคลตระหนักรู้ในตนเอง คือ การเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง อันได้แก่ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบของตนเองในองค์การ การตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ตนเองปฏิบัติจริงและปรัชญาที่ยึดถือ การเข้าใจถึงทัศนคติที่มีต่อตนเอง และการเรียนรู้ว่าการกระทำของตนมีผลกระทบต่อผู้อื่นเป็นอย่างไร เป็นต้น

2. เพื่อเพิ่มพูนทักษะการทำงาน (Job Skills) ของแต่ละบุคคลโดยอาจเป็นทักษะด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านก็ได้

3. เพื่อเพิ่มพูนแรงจูงใจ (Motivation) ของแต่ละบุคคล อันจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดผลดี แม้ว่าบุคคลหนึ่งๆ จะมีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติงาน แต่หากขาดแรงจูงใจในการทำงานแล้ว บุคคลนั้นก็อาจจะมีได้ใช้ความรู้ และความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ และผลงานก็ย่อมจะไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นการสร้างแรงจูงใจในการทำงานจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กร

จากแนวคิดทฤษฎีข้างต้น พอสรุปได้ว่า การฝึกอบรม คือ กระบวนการอย่างหนึ่งที่ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และความชำนาญ เพื่อบุคคลพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพในจะพัฒนาศักยภาพให้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานหรือการปฏิบัติงานต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2.4 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

ในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการศึกษาระดับใดก็ตาม ย่อมจะต้องมีค่าใช้จ่ายในการจัดการเสมอ ทั้งค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและค่าใช้จ่ายในการลงทุน โดยค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะมีค่าใช้จ่ายในส่วนของรัฐบาล ค่าใช้จ่ายของสถานศึกษา และค่าใช้จ่ายของผู้เรียน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2537: 39)

แนวความคิดในการคำนวณค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของ Hansen (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2538: 9; อ้างอิงจาก Hansen. n.d.) ได้รวมค่าใช้จ่ายทั้งของสังคมและปัจเจกชน โดยแยกค่าใช้จ่ายทางสังคมออกเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้ (1) ค่าใช้จ่ายเพื่อการดำเนินงานของโรงเรียนที่เกิดขึ้นแก่สังคม เช่น เงินเดือนครู อุปกรณ์ ค่าเสื่อมของทุน (2) ค่าเสียโอกาสที่เกิดขึ้นจากการที่ผู้เรียนเสียรายได้จากการทำงาน ซึ่งถ้าคนเหล่านี้ไม่เรียนรัฐจะมีรายได้ส่วนนี้เพิ่มขึ้น สำหรับค่าใช้จ่ายของผู้เรียนจะรวมส่วนประกอบทั้งสองเช่นเดียวกันเพียงแต่ว่าต้นทุนการดำเนินงานของโรงเรียนในรายการที่ (1) ที่รัฐเป็นผู้จ่ายจากเงินภาษีอากรที่เก็บจากราษฎรจะถูกแทนด้วยค่าเล่าเรียน และค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่ผู้เข้ารับการศึกษาเป็นผู้จ่ายโดยตรง นอกจากนั้นยังมีค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญที่เกี่ยวกับการเรียนของแต่ละคน เช่น ค่าหนังสือ ค่าเดินทาง เป็นต้น ที่จัดรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายของผู้เรียนด้วย

เพอร์ลแมน (Perlman. 1973: 13-15) กล่าวว่า ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาประกอบด้วย ค่าใช้จ่าย 2 อย่างคือ

1. ค่าใช้จ่ายทางตรง เป็นค่าใช้จ่ายหรือลงทุนไปจริงเพื่อการศึกษาประกอบด้วยค่าใช้จ่าย 2 อย่างคือ

1.1 ค่าใช้จ่ายทางตรงของสังคม เป็นค่าใช้จ่ายที่สังคมลงทุนให้กับการศึกษา ได้แก่ ค่าจ้างครู ค่าอุปกรณ์ ค่าที่ดิน ค่าอาหาร ซึ่งทางสถาบันการศึกษาอาจได้รับจัดสรรจากเงินงบประมาณ เงินภาษีหรือเงินบริจาคอื่นๆ

1.2 ค่าใช้จ่ายทางตรงส่วนตัว เป็นค่าใช้จ่ายที่แต่ละคนลงทุนเพื่อที่จะได้รับการศึกษา ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียนและอื่นๆ

2. ค่าใช้จ่ายทางอ้อม เป็นรายได้ที่เสียไป เนื่องจากการที่บุคคลใช้เวลามาเรียนหนังสือ แทนที่จะไปทำงาน ซึ่งทำให้เสียโอกาสที่จะได้รับรายได้ เรียกว่า ค่าเสียโอกาส

ชีฮาน (Sheehan. 1973: 31) แบ่งการลงทุนทางการศึกษาออกเป็น 2 อย่างคือ

1. การลงทุนของสังคม (Social Investment) เป็นการลงทุนที่รัฐจ่ายไปเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษาถือเป็นประโยชน์ส่วนรวม

2. การลงทุนส่วนตัว (Private Investment) เป็นการลงทุนที่ประชาชนต้องเสียค่าใช้จ่ายไปเพื่อที่จะได้รับการศึกษา

ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามแนวความคิดของ Seneca และ Taussing (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2538: 8-9; อ้างอิงจาก Seneca; & Taussing. 1974) หมายถึง ประโยชน์ที่ควรจะได้ แต่ต้องยอมเสียสละไปเนื่องจากการจัดการศึกษา ซึ่งก็ตรงกับความหมายโดยทั่วไปของค่าเสียโอกาสนั่นเอง ค่าเสียโอกาสนี้จะรวมทั้งที่ต้องจ่ายเป็นเงินสดจริง และที่จ่ายโดยปริยาย ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา จึงรวมถึงต้นทุนโดยตรงที่จ่ายเป็นเงินสดที่เกิดแก่โรงเรียน นักเรียนหรือครอบครัว ของนักเรียน เช่น เงินเดือน และค่าจ้างบุคลากรในโรงเรียน ค่าเล่าเรียน เป็นต้น และต้นทุนทางอ้อม เช่น การใช้อาคารสถานที่ที่มีอยู่ก่อนแล้วเพื่อการศึกษา แทนที่จะนำไปใช้อย่างอื่น หรือรายได้ที่ควรได้รับจากการทำงาน แต่กลับไม่ได้เพราะเอาเวลาไปเรียนหนังสือแทนที่จะทำงาน เป็นต้น

ต้นทุนทางการศึกษา ตามความคิดเห็นของ Maureen Woodhall (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539: 16; อ้างอิงจาก Maureen Woodhall. n.d.) ไม่ใช่ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา ที่จ่ายเป็นตัวเงิน (Money Expenditure) เท่านั้น แต่จะต้องรวมถึงค่าเสียโอกาสด้วย ทั้งค่าเสียโอกาสทางสังคมและส่วนบุคคล ดังนั้นนอกจากจะแบ่งต้นทุนทางการศึกษาออกเป็น ต้นทุนทางสังคม (Social costs) และต้นทุนส่วนบุคคล (Private costs) แล้ว Woodhall ยังแบ่งต้นทุนแต่ละประเภท ข้างต้นออกเป็น ต้นทุนทางตรง (Direct costs) และต้นทุนทางอ้อม (Indirect costs) ซึ่งเหมือนกับ แนวคิดของ Mark Blaug (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539: 16; อ้างอิงจาก Mark Blaug. 1971) โดยที่ ต้นทุนทางตรงในแง่สังคม ก็คือ ต้นทุนที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรของสังคมส่วนรวม อันได้แก่ ต้นทุนดำเนินการ (recurrent cost) ซึ่งประกอบด้วย เงินเดือนอาจารย์ เงินเดือนพนักงาน ลูกจ้าง ค่าตอบแทน ค่าวัสดุ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นต้น และต้นทุนทรัพย์สิน (capital cost) ซึ่ง

ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ยรายปีของค่าเสียโอกาสและค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินต่างๆ ส่วนต้นทุนทางอ้อมในแง่สังคม เป็นต้นทุนสำหรับค่าเสียโอกาสของสังคมที่จะได้รับจากการที่บุคคลผลิตสินค้าและบริการ (output forgone)

สำหรับต้นทุนส่วนบุคคลนั้น ทั้ง Woodhall และ Blaug แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มเช่นเดียวกัน คือ ต้นทุนทางตรงในแง่ส่วนบุคคล (direct private cost) และต้นทุนทางอ้อมในแง่ส่วนบุคคล (indirect private cost) โดยที่ ต้นทุนทางตรงในแง่ส่วนบุคคล คือต้นทุนที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรส่วนตัวเพื่อการศึกษา อันได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมการเรียนที่หักลบเงินทุนการศึกษาออกแล้ว ค่าบำรุงการศึกษา ค่าหนังสือ อุปกรณ์การเรียน และค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่างๆ ส่วน ต้นทุนทางอ้อมในแง่ส่วนบุคคล ก็คือต้นทุนที่เกิดจากการเสียโอกาสของบุคคลที่เข้าศึกษาต่อแทนที่จะออกไปประกอบอาชีพและมีรายได้ (earning foregone) ซึ่งต้นทุนทางอ้อมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับค่าเสียโอกาสของรายได้ อันเนื่องจากการไปโรงเรียนนี้มักจะกล่าวกันว่าไม่ค่อยมีความสำคัญสำหรับนักเรียนประถมศึกษา ซึ่งตามกฎหมายยังทำงานไม่ได้ แต่จะมีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับสำหรับผู้เรียนในระดับการศึกษาที่สูงๆ ขึ้นไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2538) ได้ทำการศึกษาเรื่องค่าใช้จ่ายและการลงทุนในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเอกชน ในปี 2528 ได้แบ่งค่าใช้จ่ายในหมวดต่างๆ ดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายสถาบัน ประกอบด้วย

1.1 ค่าใช้จ่ายดำเนินการ ซึ่งจะรวมค่าใช้จ่ายในหมวดเงินเดือน ค่าตอบแทน ค่าจ้าง ค่าวัสดุ ค่าใช้สอย ค่าสาธารณูปโภค และเงินอุดหนุน ทั้งในส่วนที่เป็นเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินต่างประเทศ ค่าใช้จ่ายดำเนินการในหมวดต่างๆ เหล่านี้ จำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการใช้เงินเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการบริหารทั่วไป ค่าใช้จ่ายเพื่อการเรียนการสอนหรือการผลิตบัณฑิต ค่าใช้จ่ายเพื่อให้บริการชุมชนและค่าใช้จ่ายเพื่อทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

1.2 ค่าใช้จ่ายทุนทรัพย์สิน ได้แก่ ค่าเสียโอกาสในการใช้อาคารสถานที่และครุภัณฑ์เพื่อการศึกษา แทนที่จะนำไปใช้ในกิจกรรมหรือบริการอื่นๆ

2. ค่าใช้จ่ายนักศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรง ได้แก่ ค่าลงทะเบียนวิชาเลือก ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุงต่างๆ ค่าหนังสือ ตำรา และอุปกรณ์ประกอบการเรียนทุกชนิด

2.2 ค่าเสียโอกาสหรือรายได้ที่นักศึกษาควรได้รับจากการทำงานแทนการเรียน

2.3 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวหรือที่จำเป็นอื่นๆ ในระหว่างการศึกษา ได้แก่ ค่าที่พัก ค่าเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย ค่าเดินทาง ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่ารักษาพยาบาล ค่าพักผ่อน และค่ากิจกรรมต่างๆ

จากแนวคิดต่างๆ เกี่ยวกับต้นทุนทางการศึกษาที่กล่าวมาแล้ว สามารถสรุปต้นทุนทางการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ตาราง 1 ต้นทุนทางการศึกษา

ต้นทุนส่วนบุคคล (private costs)	ต้นทุนทางสังคม (social costs)
1. ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมการเรียน ค่าบำรุงการศึกษา ค่าหนังสือ และอุปกรณ์การเรียนต่างๆ	1. ค่าใช้จ่ายดำเนินการ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในหมวดเงินเดือน ค่าตอบแทน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค
2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น ค่าอุปกรณ์การศึกษา ค่าเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย และค่าเดินทาง เป็นต้น	2. ค่าใช้จ่ายทุนทรัพย์สิน ได้แก่ ค่าเสื่อมราคา หรือค่าเสียโอกาสในการใช้ที่ดิน อาคาร สิ่งก่อสร้าง และครุภัณฑ์
3. ค่าเสียโอกาสในแง่สังคม ได้แก่ รายได้ก่อนหักภาษีที่เสียไปเนื่องจากการศึกษาต่อแทนการเข้าทำงาน	3. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับหนังสือ แบบเรียนที่จำเป็นต้องใช้ในการศึกษา
	4. ค่าเสียโอกาสในแง่ส่วนบุคคล ได้แก่ รายได้หลังหักภาษีที่เสียไปเนื่องจากการศึกษาต่อแทนการเข้าทำงาน

อาสา เอส. โนลส์ (Asa S. Knowles) (วิชัย สุรเชิดเกียรติ; และคณะ. 2537: 18; อ้างอิงจาก กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย. 2517) ได้อธิบายว่า ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตในมหาวิทยาลัยที่จะต้องเสียให้แก่มหาวิทยาลัย คือ ค่าธรรมเนียมตอนรับเข้า ค่าลงทะเบียนวิชาเรียน ค่ารักษาพยาบาล ค่าห้องทดลองและปฏิบัติการ ค่าห้องสมุด และค่าประกันของเสียหาย เป็นต้น

2.5 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับประสิทธิผลและการนำไปใช้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525: 510) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลสำเร็จหรือผลที่เกิดขึ้นตามเป้าหมายที่วางไว้ ในขณะที่นักวิชาการด้านต่างๆ ได้ให้นิยามประสิทธิภาพไว้ดังนี้

ประสิทธิภาพ เป็นระดับที่บุคคลสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใด (ติน ปรัชญาพฤทธิ. 2538: 130)

ประสิทธิภาพ หมายถึง เป็นการบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือไม่บรรลุอย่างไร และได้ผลอะไรบ้าง (นิศา ชูโต. 2538: 12)

ประสิทธิผล หมายถึง สภาพการดำเนินงานที่ได้ผลตามวัตถุประสงค์ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. 2529: 188)

ประสิทธิผล เป็นการเปรียบเทียบผลลัพธ์และผลกระทบของนโยบาย แผนงาน โครงการ โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. 2529: 51)

ประสิทธิผล (Effectives) หมายถึง ผลสำเร็จของการบริหารงานที่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจเกิดจากการปฏิบัติงานที่ไม่มีประสิทธิภาพก็ได้ เพราะประสิทธิผล เพียงแต่พิจารณาถึงผลงานที่ได้รับเท่านั้น ลักษณะการบริหารที่มีประสิทธิผล คือ บรรลุเป้าหมาย (อุทัย หิรัญโต. 2525: 123)

ประสิทธิผลโครงการเป็นการพิจารณาที่ใกล้เคียงกับการประเมินผลโครงการ แต่มีความแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ในแง่ที่การประเมินผลโครงการเป็นการดูแลผลหลายด้านทั้งในเรื่อง ความก้าวหน้า ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และผลกระทบของโครงการ แต่ประสิทธิผลโครงการเป็นเพียงการพิจารณาเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ว่าบรรลุไปตามที่วัตถุประสงค์กำหนดหรือไม่ (พระมหาพนิต จันทน์เสนะ. 2540: 16)

ประสิทธิผล คือ ระดับ (Degree) ของการบรรลุความมุ่งหมายของโครงการ โดยที่ความมุ่งหมาย หมายถึง วัตถุประสงค์ของโครงการที่มีคุณสมบัติเป็นลายลักษณ์อักษร ง่ายแก่การเข้าใจและชัดเจน ทำทนายผู้ดำเนินงานสามารถทำให้สำเร็จได้ สามารถวัดได้ ซึ่งประสิทธิผลสามารถใช้วัดการวิเคราะห์โครงการในกรณีที่มีผลประโยชน์ตอบแทนหลักไม่สามารถตีค่าออกมาเป็นตัวเงินได้ หรือถ้าตีค่าออกมาเป็นตัวเงินแล้วจะก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนสูง หรือในกรณีที่ผลประโยชน์ตอบแทนมีค่าเป็นนามธรรมมากๆ ในกรณีเหล่านี้จะต้องวัดผลประโยชน์ตอบแทนออกมาเป็นรูปที่ไม่ใช่ตัวเงิน แต่วัดออกมาในรูปของประสิทธิผล (วีระพล สุวรรณนันท. 2534: 73)

ประสิทธิผล เป็นสภาวะของการดำเนินงานที่บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (Bernard. 1972: 20)

ประสิทธิผล หมายถึง ชีตขึ้นของการทำให้วัตถุประสงค์ขององค์การเป็นจริงขึ้นมา และ ชีตขึ้นของการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การก็ คือ ระดับประสิทธิผลขององค์การ (Etzioni. 1964: 8)

ประสิทธิผล คือ ความสามารถในการบรรลุถึงเป้าหมาย (Degree of Goal Achievement) (Price. 1968: 1)

องค์ประกอบของประสิทธิผล

พาร์สัน (Parsons. 1964: 40) กล่าวว่า แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ความเป็นระบบขององค์การ เป็นเครื่องมือวัดความมีประสิทธิภาพขององค์การ โดยใช้ชื่อว่า AGIL ซึ่งได้ระบุ กิจกรรม 4 ประเภท ซึ่ง องค์การจำเป็นต้องกระทำ อันประกอบด้วย

A = Adaptation	คือ การปรับตัวเข้ากับสภาพสิ่งแวดล้อม
G = Goal Attainment	คือ การบรรลุเป้าหมาย
I = Integration	คือ การประสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
L = Latency	คือ สิ่งที่ยึดเหนี่ยว ซึ่งหมายถึงการรักษารูปแบบ

หรือดำรงไว้ซึ่งสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมและการงูใจ

แคพลอร์ (Caplow. 1964: 1) ได้สร้างแบบจำลองที่เสนอแนะว่าประสิทธิผลขององค์การ 2 องค์การ คือ องค์การเดียวในระยะเวลาที่แตกต่างกัน สามารถเปรียบเทียบกันได้และประเมินผลโดย วัดจากตัวแปร 4 ตัวแปรด้วยกัน คือ

1. ความมั่นคง (Stability) หมายถึง การวัดความสามารถขององค์การในการรักษา โครงสร้างขององค์การไว้
2. การผสมผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หมายถึง การวัดความสามารถขององค์การ ในการหลีกเลี่ยงการขัดแย้งระหว่างสมาชิกขององค์การ
3. ความสมัครใจ (Voluntarism) หมายถึง ความสามารถขององค์การในการจัดให้มี ความพึงพอใจ สำหรับบุคคลและความปรารถนาของสมาชิกที่จะคงมีส่วนร่วมต่อไป
4. ความสัมฤทธิ์ผล (Achievement) หมายถึง ผลรวมสุทธิของกิจกรรมขององค์การ

สเทียร์ส (Steers. 1977: 5) ได้ประเมินประสิทธิผลขององค์การ ด้วยตัวแบบที่เรียกว่า ตัวแบบกระบวนการ (Process Model) โดยเสนอว่า การวัดประสิทธิผลขององค์การ ควรพิจารณาแนวคิด ที่สัมพันธ์กัน 3 ประการ คือ

1. การบรรลุถึงเป้าหมายให้ได้สูงสุด (Goal Optimization) แนวคิดนี้ยอมรับว่าการ บรรลุถึงเป้าหมายสูงสุดเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ และถ้าถึงแม้จะเป็นไปได้ก็อาจมีโทษต่อองค์การและการ อยู่รอดขององค์การ เช่น การที่องค์การมุ่งบรรลุเป้าหมายในการผลิตให้ได้สูงสุด จนไม่เหลือทรัพยากร เพียงพอสำหรับการวิจัยและพัฒนาผลผลิตใหม่ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อความอยู่รอดขององค์การในระยะยาว ดังนั้น การประเมินประสิทธิผลจึงเป็นไปในรูปของการวิเคราะห์ว่า องค์การสามารถบรรลุถึงเป้าหมายที่ เป็นไปได้

2. แนวคิดด้านระบบ (System Perspective) เสนอว่า เป้าหมายไม่ใช่อยู่ในสภาพที่นิ่งอยู่กับที่แต่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา การบรรลุถึงเป้าหมายระยะสั้นก็คือ ทรัพยากรใหม่ที่จะเข้าไปมีส่วนในการบรรลุเป้าหมายต่อไป ความเป็นจริงของเป้าหมายขององค์การจัดกล่าวแสดงให้เห็นถึงความ เป็นระบบขององค์การ

3. การเน้นเรื่องพฤติกรรม (Human Behavior) คือ การยอมรับว่าเป้าหมายขององค์การจะสามารถบรรลุถึงได้ก็โดยอาศัยพฤติกรรมของสมาชิกในองค์การ

การประเมินประสิทธิผล

ภรณ์ มหามนต์ (2538: 185-188) กล่าวว่า แนวทางในการวัดประสิทธิผล สามารถจำแนกออกเป็นลักษณะกว้างๆ ได้ 3 แนวทางด้วยกันคือ

1. การประเมินประสิทธิผลในแง่ของเป้าหมาย (The Gold Approach) เป็นการใช่วิธีวัดประสิทธิผลที่ตั้งอยู่บนวิธีการ และเป้าหมายขององค์การ โดยพบว่าความสามารถในการผลิต (Productivity) ความยืดหยุ่นคล่องตัว (Flexibility) และการปราศจากซึ่งความกดดัน (Strain) และข้อขัดแย้ง (Conflict) มีความสัมพันธ์ต่อกันและเกี่ยวข้องกับ การประเมินประสิทธิผลขององค์การเกณฑ์ซึ่งบ่งชี้ (Indicators) ความมีประสิทธิภาพเหล่านี้สัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดกับเป้าหมายขององค์การ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษา

ปัญหาสำคัญประการหนึ่งเกี่ยวกับการใช้ความสามารถในการผลิตเป็นเครื่องบ่งชี้ความมีประสิทธิภาพที่สำคัญนั้น ในกรณีที่ต้องการนั้นเป็นองค์การทำหน้าที่หรือมีเป้าหมายในการให้บริการ และองค์การที่มีหน้าที่ในการผลิตเองหลายองค์การที่อาจไม่สามารถวัดประสิทธิผลขององค์การได้จากความสามารถในการผลิตอย่างเต็มที่

2. การประเมินประสิทธิผลในแง่ของระบบทรัพยากร (The System Resource Approach) เป็นการพยายามหลีกเลี่ยงจุดอ่อน และข้อบกพร่องบางประการของการประเมินประสิทธิผลในแง่ของเป้าหมาย โดยไม่พิจารณาถึงเป้าหมายขององค์การเสียเวลาเพราะเห็นว่าเป็นไปได้ยากที่จะใช้ในการบรรลุเป้าหมายเป็นเครื่องวัดประสิทธิผลขององค์การ จึงมีการใช้แบบจำลองของระบบทรัพยากรแทนแบบจำลองที่ตั้งอยู่บนแนวความคิดว่า องค์การเป็นระบบเปิด ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในการแลกเปลี่ยน (Exchange) และการแข่งขัน (Competition) ดังนั้นประสิทธิผล หมายถึง ความหมายขององค์การในการแสวงหาผลประโยชน์จากสภาพแวดล้อมเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรซึ่งหายากและมีคุณค่า องค์การจะมีประสิทธิผลสูงสุดเมื่อองค์การสามารถแสวงหาประโยชน์สูงสุดได้จากตำแหน่งที่ทำการต่อรอง และใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด (Optimizes) ในการได้มาซึ่งทรัพยากร (Resource Procurement)

อย่างไรก็ตาม แนวความคิดด้านระบบทรัพยากรก็ได้แตกต่างจากการใช้เป้าหมายเท่าใดนักเพราะที่จริงเป้าหมายอย่างหนึ่งขององค์การก็คือการสรรหาทรัพยากรจากสภาพแวดล้อมนั่นเอง เป็นแต่เพียงการมองเป้าหมายขององค์การ ในฐานะที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมมากขึ้นนั่นเอง

3. การประเมินประสิทธิผลโดยใช้เกณฑ์ (The Multiple Criteria of Effectiveness) วิธีการนี้มีความเหมาะสมเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง ทั้งในแง่ของนักวิชาการ และเมื่อนำมาใช้ในการวัดประสิทธิผลขององค์การ ในทางปฏิบัติก็ใช้ประเมินผลการปฏิบัติของหน่วยงานต่างๆ ได้ดี กล่าวคือ ความสามารถในการผลิตและประสิทธิภาพ ในการวัดจากผลผลิต

ลักษณะขององค์การ เช่น บรรยากาศขององค์การ สไตล์การอำนวยการ และสมรรถนะขององค์การในการปฏิบัติงาน

พฤติกรรมในการผลิต เช่น ความร่วมมือร่วมใจ การพัฒนาการปฏิบัติงานที่เชื่อถือได้

วีระพล สุวรรณนันต์ (2534: 68) กล่าวว่า การกำหนดเกณฑ์การเลือกประสิทธิผลนั้น มิได้วัดออกมาเป็นตัวเงินแต่วัดออกมาเป็นรูปของน้ำหนัก ระยะทาง การกระทำ นามธรรม ฯลฯ ดังนั้น เกณฑ์ในการเลือกประสิทธิผลจึงมีมากมายตามความหมายของเจ้าของโครงการ แต่เกณฑ์ไหนจะดีหรือไม่ จะต้องขึ้นอยู่กับว่า เกณฑ์ไหนเมื่อวัดแล้วก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนจากความมุ่งหมายน้อยที่สุด และต้องครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัดมากที่สุด

ไกรยุทธ ธีรยาศินันท์ (2536: 8) กล่าวว่า ความหมายของการประเมินประสิทธิผลไว้ว่า หมายถึง การทำสิ่งที่ควรต้องทำ กล่าวคือ ทำกิจกรรมที่บังเกิด “ผล” ตรงตามที่ต้องการซึ่งในระดับจุลภาค คือ การใช้จ่ายทำกิจกรรมที่จะให้ “ผล” ตรงตามทีนโยบายได้กำหนดไว้ หรือสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ สภาพเช่นนี้สื่อถึงการใช้ทรัพยากรในกิจกรรมที่ควรทำ ถ้ากิจกรรมนั้นไม่ได้ให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ การทำกิจกรรมดังกล่าวก็มาสมควรและเป็นการใช้จ่ายที่สูญเปล่า เนื่องจากผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอันเกิดจากการใช้จ่ายนั้นไม่ใช่ผลที่ต้องการซึ่งหลักเกณฑ์การหาประสิทธิผลของนโยบาย

ถวัลย์ วรเทพพิพิงษ์ (2533: 1-34) กล่าวว่า ขอบเขตของการที่นโยบายได้รับผลประโยชน์ต่างๆ ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมทั้งการได้รับผลประโยชน์ข้างเคียงอื่นๆ ที่ไม่ได้คาดผลไว้อีกด้วย ด้วยเหตุนี้ประสิทธิผลจึงเป็นการพิจารณาผลงานที่ทำลงไปว่าสำเร็จลุล่วงตรงตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่ โดยไม่คำนึงถึงต้นทุนใดๆ ทั้งสิ้น

นิศา ชูโต (2538: 8) กล่าวว่า การประเมินผลโครงการเป็นการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หรือการใช้เทคนิคการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ เพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้เกี่ยวกับโครงการเพื่อเป็นการตัดสินใจว่าโครงการดังกล่าวดีหรือไม่อย่างไรเป็นการค้นหาว่าผลของกิจกรรมที่วางไว้ในโครงการประสบความสำเร็จตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ สำหรับเกณฑ์ที่ใช้นำมาวัดในการประเมินผลการจัดการศึกษาในงานวิจัยฉบับนี้นั้นก็คือ การวัดและการวิเคราะห์ต้นทุนประสิทธิผล (Cost-Effectiveness Analysis)

ผลประโยชน์ตอบแทนหลักไม่สามารถตีค่าออกเป็นตัวเงินได้ หรือเมื่อตีค่าออกมาเป็นตัวเงินแล้วก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนสูง หรือในกรณีที่ผลประโยชน์ตอบแทนมีค่าเป็นนามธรรมมากๆ ในกรณีนี้ต้องวัดผลประโยชน์ตอบแทนออกมาในรูปที่ไม่ใช่ตัวเงิน แต่วัดออกมาในรูปของประสิทธิผล (Effectiveness)

สรุปแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผล

ประสิทธิผล หมายถึง การเปรียบเทียบระหว่าง ผลลัพธ์ที่ออกมาจากระบบการทางการผลิต การศึกษา หรือการฝึกอบรม กับวัตถุประสงค์ หรือความมุ่งหมายของหน่วยงาน สถาบัน หรือศูนย์ฝึกอบรม ออกมาเป็นขีดความสามารถหรือเรียกอีกอย่างว่า ระดับประสิทธิผล

การเปรียบเทียบ ผลลัพธ์ กับวัตถุประสงค์ ที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีการประเมินที่มีคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ประสิทธิผลของโครงการหลังจากการดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยดูที่ผลที่ออกมา (Output) ว่ามีคุณค่าและมูลค่ามากขึ้นหรือไม่

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการนำไปใช้

กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์ (2540: 223) กล่าวว่า การนำไปใช้ ได้แก่ ความสามารถในการนำความรู้ และความเข้าใจที่ได้มาใช้แก้ปัญหา ในสถานการณ์ใหม่ไม่เคยพบมาก่อน

ไพศาล หวังพานิช (2526: 108) กล่าวว่า การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ ความเข้าใจที่มีในเรื่องราวข้อเท็จจริง วิธีการต่างๆ ไปใช้ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน หรือในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน การนำไปใช้จัดเป็นความสามารถขั้นสูงกว่าความจำ ความเข้าใจ โดยต้องสามารถที่จะนำความจำและความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นสูตร ทฤษฎี กฎ หรือรายละเอียดต่างๆ ไป ไปใช้แก้ปัญหาที่มีลักษณะผิดแผกแตกต่างจากที่เคยพบเห็นมา

ภิญญู สาร (2517: 442-443) กล่าวว่า วัตถุประสงค์สำคัญของการฝึกอบรม คือ การที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงานของบุคลากรที่รับการฝึกอบรม การเปลี่ยนพฤติกรรมดังกล่าวหมายถึง ความชำนาญในการทำงานด้วยมือ (Manipulative skills) การรู้จักใช้ความรู้ทางเทคนิคต่างๆ

(Technical knowledge) ความสามารถในการแก้ปัญหา (Problem-solving ability) และทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน (Attitude) นอกจากนี้การฝึกอบรมยังมุ่งหวังที่จะให้บุคลากรที่รับการฝึกอบรมแล้วนำความรู้ความชำนาญที่ได้รับใหม่ไปใช้ปฏิบัติงานจริงๆ เพื่อทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การหรือหน่วยงานนั้นๆ

บัวผิน ศัสตราพฤกษ์ (2530: 23) กล่าวว่า การศึกษาทำให้มนุษย์มีความรู้ เกิดทักษะและความสามารถนำเอาความรู้ และทักษะที่ได้รับมาจากการศึกษาเล่าเรียน และฝึกอบรมนั้น ไปเป็นหลักในการพิจารณาและตัดสินใจในการเลือกประกอบอาชีพได้ถูกต้องและเหมาะสมกับตน

ประภาเพ็ญ สุวรรณ และสวียง สุวรรณ (2531: 4-5) กล่าวว่า การฝึกอบรมส่วนมากมักจะถูกดำเนินการภายใต้สมมติฐานที่ว่า ความรู้และการนำความรู้ไปปฏิบัตินั้นมีความสัมพันธ์กันโดยตรง แต่ตามข้อเท็จจริงแล้วพบว่า ผู้ที่จบการฝึกอบรมไปแล้ว ส่วนใหญ่ไม่ได้เอาความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ ดังนั้นความรู้ของเขาจะไม่ได้ใช้ประโยชน์จนกว่าเขาจะได้มี “ประสบการณ์” และประสบการณ์นี้จะเกิดได้จากการทำงานเป็นเวลาหลายปี ถึงแม้ผู้ที่รับผิดชอบในการจัดการฝึกอบรมจะเข้าใจสิ่งที่กล่าวมาแล้วอย่างดี แต่เมื่อเวลาทำโครงการและวางแผนการฝึกอบรมมักจะลืมข้อเท็จจริงนี้ และเมื่อการฝึกอบรมนั้นเน้นที่ทักษะของการปฏิบัติ ทำให้การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่กว้างและสลับซับซ้อน เริ่มต้นตั้งแต่ “เนื้อหา” ทางวิชาการของการฝึกอบรม ซึ่งจะต้องมากพอที่จะทำให้ผู้รับการอบรมได้นำไปปฏิบัติในสภาพที่เป็นจริง การปฏิบัตินั้นเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น แรงกดดัน ความจำกัดของทรัพยากร ความขัดแย้งของบุคลากรในหน่วยงาน บุคลิกภาพส่วนตัวของผู้เข้ารับการอบรม เป็นต้น

ศศนันท์ กฤษณะวานิช (2539: 27) กล่าวว่า การนำไปใช้ เป็นความสามารถที่นำเอาความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน หรือสถานการณ์จำลองที่คล้ายคลึงกันได้อย่างถูกต้อง

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และอนเนกกุล กริแสง (2522: 42-43) ได้กล่าวว่า การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถที่จะนำเอาวิธีการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์ และแนวคิดต่างๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลองได้อย่างถูกต้องโดยตนเอง

สรุปได้ว่า การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถที่จะนำเอาความรู้ ความเข้าใจที่มีอยู่ไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน ในสถานการณ์ใหม่ หรือในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมโดยตนเอง

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยในประเทศ

อัจฉรา แสงขำ (2534: 72-88) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้น โดยการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายกับประสิทธิผล พบว่าเมื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมและประสิทธิผลของการฝึกอบรม ซึ่งก็คือค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม และคะแนนที่เพิ่มขึ้นหลังจากการฝึกอบรม นำค่าที่ได้ทั้งสองมาหาความสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการฝึกอบรมที่สูงที่สุด คือ ค่าวัสดุฝึกอบรม และการวิเคราะห์ประสิทธิผลของผู้เข้ารับการอบรมคะแนนที่ได้รับหลังการฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนที่ได้รับก่อนการฝึกอบรม

พรทิพย์ มีสัตย์ (2536: 121-134) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินประสิทธิผลและประสิทธิภาพการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการวิเคราะห์และประเมินประสิทธิผลและประสิทธิภาพการจัดอาชีพระยะสั้นของหน่วยงานจัดฝึกอบรมของรัฐ ในแง่การบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการจัดฝึกอบรม และพิจารณาค่าใช้จ่าย ซึ่งดัชนีหรือเกณฑ์วัดประสิทธิผลคือ อัตราการว่างงานของผู้สำเร็จการฝึกอบรม ลักษณะการทำงาน และการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ ส่วนการวัดประสิทธิภาพวัดค่าใช้จ่าย ค่าดำเนินการ และค่าใช้จ่ายทุนทรัพย์สินในสาขาวิชา อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม คหกรรม และศิลปหัตถกรรม โดยพิจารณาจากค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อผู้สำเร็จการฝึกอบรม ซึ่งจากการประมวลผลดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าผลการประเมินวิทยาลัยสารพัดช่างส่วนใหญ่จัดการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ณัฐจริยา แสงสว่าง (2533: 65 -69) ได้ศึกษาปัจจัยทางบางประการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของประชาชน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ในเขตภาคกลาง พบว่าปัจจัยที่ประชาชนเลือกศึกษาคือ ใช้เงินทุนในการศึกษาน้อย ไม่ยุ่งยาก ได้รับแจกอุปกรณ์จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุชีพ สุนทรศรี และสุรินทร์ ห่วงจิตร (2532) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง เงื่อนไขที่มีอิทธิพลในการเข้าศึกษาต่อการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของผู้จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านทรายมูล อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น และพบว่าเงื่อนไขทำให้ผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาต่อการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ คือ เสียค่าใช้จ่ายน้อย

สิริโสม นิมิตรภาคย์ (2547: 90-99) ได้ศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยรวมของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) พบว่า พื้นฐานความต่างทางด้านภูมิหลังส่วนบุคคลของนักศึกษา พื้นฐานความแตกต่างแต่ละสาขาวิชาทั้งในส่วนของเนื้อหาวิชาที่เรียน กิจกรรมของแต่ละสาขาวิชาที่ต่างกัน ทำให้มีค่าใช้จ่ายแตกต่างกันไป และพบว่าสาขาวิชาช่างตัดผมชาย เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวสูงที่สุด เพราะนักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด ซึ่งทำให้

เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวในด้านต่างๆ และต้องเสียค่าใช้จ่ายในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ค่อนข้างสูง และพบว่า การนำความรู้ไปใช้ใน 3 ด้าน ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ และการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน อยู่ในระดับมากและปานกลาง

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

จอห์นสโตน (สุวัฒน์ วัฒนวงษ์. 2542: 132; อ้างอิงจาก Johnstone. 1965: unpagged) ศึกษาอิทธิพลของสังคมและเศรษฐกิจ อันได้แก่ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาที่มีผลต่อความสนใจทางการศึกษาในสหรัฐอเมริกา สรุปว่า

1. บุคคลที่อยู่ในระดับชั้นที่ยากจนมากและจัดอยู่ในระดับ Lower Class มักจะไม่เห็นความสำคัญของการที่จะต้องได้รับการศึกษาในชั้นสูงขึ้นหรือการได้รับการศึกษาเพิ่มเติม
2. บุคคลที่ขาดโอกาสทางการศึกษามักมีความสนใจทางการศึกษาในความหมายเฉพาะว่า การศึกษานั้นจะมีประโยชน์อย่างไรและสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับนั้นไปใช้สอยได้เท่านั้น
3. ถ้าหากเปรียบเทียบกันระหว่างชนชั้นยากจนกับชนชั้นกลางแล้ว พบว่าพวกชนชั้นกลางจะมีความสนใจเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่องมากกว่า
4. โดยเฉลี่ยแล้วพบว่าบุคคลในชั้นยากจนไม่ได้รับการศึกษาในรูปของความเจริญงอกงามส่วนบุคคลหรือความรู้จักตนเอง (Self – Realization) จึงมีผลทำให้บุคคลกลุ่มนี้ไม่ค่อยเข้ามาเรียนในชั้นเรียนสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่

สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติของประเทศอังกฤษ หรือ NIAE (นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล. 2540: 32; อ้างอิงจาก National Institute for Adult Education. 1970: unpagged) ได้ทำการสำรวจหาเหตุผลที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้าเรียนในสถานศึกษา พบว่า เหตุผลด้านอาชีพเป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุดรองลงมาคือ เพื่อพัฒนาตนเอง เพื่อการนำความรู้ไปปรับปรุงตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น เช่น กลุ่มแม่บ้าน ต้องการเข้าร่วมสังคม ตามลำดับ ส่วนเหตุผลอื่น เช่น มาเรียนเพราะมีเวลาว่างช่วงนั้นพอดี หรือสนใจในกิจกรรมนั้นเป็นพิเศษอยู่แล้ว เป็นต้น

โบเชียร์ (ศกรินทร์ ชนประชา. 2543: 33; อ้างอิงจาก Boshier. 1971: 3-26) ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ในประเทศแคนาดา นิวซีแลนด์ และสหรัฐอเมริกา โดยได้สร้างเครื่องมือหรือแบบวัดเข้าเรียนต่อ (Educational Participation Scale หรือ EPS) และนำไปทำการศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่ในประเทศดังกล่าว โดยแบ่งแรงจูงใจออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้านทำตามความคาดหวังของผู้อื่น ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการหลีกเลี่ยงจากสถานที่ที่เป็นอยู่ ด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน และด้านการเรียนเพื่อรู้ จากผลการวิจัย ชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนเข้าเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกัน และตัวแปรด้าน อายุ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ มีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจเหล่านี้ด้วย คือ ผู้ที่มีอายุน้อยมีแรงจูงใจด้านการติดต่อสัมพันธ์กับ

ผู้อื่นสูง เพศชายมีแรงจูงใจด้านในการทำตามความคาดหวังของผู้อื่นและแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพสูง ผู้ที่มีการศึกษาในระดับต่ำมีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพสูง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นอีกว่าผู้ที่เข้าเรียนในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่อาจมีแรงจูงใจมากกว่าหนึ่งด้าน ในปี 1971 โบเชียร์ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนของผู้ใหญ่เฉพาะในสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้มีอายุน้อยมีแรงจูงใจในด้านการทำงานตามความคาดหวังของผู้อื่นสูง ส่วนผู้ที่มีอายุมากมีแรงจูงใจด้านการเรียนเพื่อรู้สูง

ซิสแมน (Chisman. 1974: 2460-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการศึกษาและอาชีพด้านความคาดหวัง และความมุ่งมั่นของนักเรียนผิวดำ ระดับมัธยมที่เรียนในโครงการ การศึกษาเพื่อสำรวจอาชีพกับเด็กที่ไม่อยู่ในโครงการสำรวจอาชีพ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนผิวดำเกรด 9 จำนวน 146 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนในโครงการสำรวจอาชีพมีความคาดหวังต่อความชำนาญในอาชีพมากกว่านักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการ แต่ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างกลุ่มที่มุ่งหวังทางอาชีพ มุ่งหวังทางการศึกษา และความคาดหวังทางการศึกษา แต่พบความแตกต่างในกลุ่มเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญในด้านความมุ่งมั่นทางอาชีพและความคาดหวังทางการศึกษา

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้นำเสนอแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่ามีตัวแปรหลายประการที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน เช่น อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน หลักสูตรที่ศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน สถานภาพการสมรส ภูมิลำเนา เป็นต้น และผลการวิจัย ติดตามการฝึกอบรมในโครงการต่างๆ นั้น แสดงว่าการฝึกอบรมได้บรรลุเป้าหมายเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น ยังคงมีข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อเป็นหลักประกันว่าทรัพยากรทางการศึกษาถูกใช้ไปอย่างคุ้มค่ามากที่สุด ดังนั้นจึงควรจะได้ศึกษาเพิ่มเติมถึงการนำความรู้จากหลักสูตรไปใช้ของนักศึกษาสายอาชีพที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันใน 3 ด้าน คือ การนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ การนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว และการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน ซึ่งจะบ่งชี้ถึงประสิทธิผลของการจัดการศึกษา เพื่อเสริมความรู้ในเรื่องนี้ให้สมบูรณ์ขึ้นและให้ความรู้ที่ได้จากการค้นพบสามารถนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจปรับปรุงโครงการฝึกอบรมให้ตรงกับสภาพในปัจจุบันที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบ่งออกเป็นขั้นตอนต่างๆ ตามลำดับ ในหัวข้อของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี จำนวน 9 หลักสูตร ได้แก่ อาหารคาว อาหารว่าง เบเกอรี่ ร้อยลูกปัดซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า เทคนิคการแต่งหน้า นวดแผนไทย ดอกไม้จากดินหอม และเทียนแพนซี จำนวนทั้งสิ้น 340 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยการกำหนดขนาดด้วยตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (รวิวรรณ ชินะตระกูล, 2540: 105-107; อ้างอิงจาก Robert V. Krejcie; & Eayle W. Morgan. 1970: 608-609) ที่กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 181 คน ต่อจากนั้นกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหลักสูตร ตามสัดส่วนมากน้อยของประชากรในแต่ละหลักสูตรเพื่อให้ขนาดตัวอย่างในแต่ละหลักสูตรมีจำนวนใกล้เคียงกัน (สุวรรณา ฐวโชติ, 2541: 82)

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหลักสูตรที่ฝึกอบรม

หลักสูตรที่ฝึกอบรม	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)
อาหารคาว	40	11.6	21
อาหารว่าง	40	11.6	21
เบเกอรี่	50	14.9	27
ร้อยลูกปัด	30	8.8	16
ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	30	8.8	16
เทคนิคการแต่งหน้า	30	8.8	16
นวดแผนไทย	60	17.7	32
ดอกไม้จากดินหอม	30	8.8	16
เทียนแพนซี	30	8.8	16
รวม	340	100	181

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน โดยมีข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบตามข้อคำถามที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัว เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนภูมิพิณ ใน 3 ด้าน คือ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต และเพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน

สำหรับแบบสอบถามของตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้ (รวิวรรณ ชินะตระกูล, 2540: 123-124)

คะแนน 5 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

คะแนน 3 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

คะแนน 2 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

คะแนน 1 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

2.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.2.1 ศึกษาเอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมตัวแปรและประเด็นสำคัญของการวิจัย

2.2.3 เสนอแบบสอบถามฉบับร่างให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของแบบสอบถามในด้านความครอบคลุมของเนื้อหาและประเด็นสำคัญของการวิจัยและด้านความถูกต้องชัดเจนของการใช้ภาษา

2.2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) โดยทดลองใช้กับนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 9 หลักสูตร คือ หลักสูตรอาหารคาว อาหารว่าง เบเกอรี่ ร้อยลูกปัด ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า เทคนิคการแต่งหน้า นวดแผนไทย ดอกไม้จากดินหอม และเทียนแฟนซี รวมทั้งสิ้น จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาชได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.7

2.2.6 จัดเตรียมแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิกระทำโดยใช้แบบสอบถามสอบถามนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในช่วงเดือนสิงหาคม 2552 ส่วนข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิได้เก็บรวบรวมโดยศึกษาจากหนังสือวารสารทางวิชาการ และงานวิจัยต่างๆ

4. การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดระบบข้อมูล ประมวลผลข้อมูลและคำนวณค่าสถิติต่างๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส (Statistical Package for Social Sciences : SPSS) และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา โดยการพรรณนา โดยอาศัยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่และค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โดยการพรรณนาโดยอาศัยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าร้อยละ

4.3 วิเคราะห์ประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้ โดยการพรรณนาและวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการนำความรู้จากการอบรมไปใช้ในด้านต่างๆ โดยมีเกณฑ์ในการวิเคราะห์ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541: 75)

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีประสิทธิผลในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.50 หมายถึง มีประสิทธิผลในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.50 หมายถึง มีประสิทธิผลในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.50 หมายถึง มีประสิทธิผลในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีประสิทธิผลในระดับมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541)

1. สถิติที่ใช้หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามแนวความคิดของครอนบาช (Cronbach) ดังนี้

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีสูตรดังนี้

2.1 ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) (นิสาร์ตน์ ศิลปะเดช. 2542: 144)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	จำนวนหรือความถี่ที่ต้องการหาค่าร้อยละ
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.2 สูตรในการคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2540: 53)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2.3 สูตรในการคำนวณค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

$$SD = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้ จำแนกตามหลักสูตรที่ฝึกอบรม

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้ จำแนกตามหลักสูตรที่ฝึกอบรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่านักศึกษามีสถานภาพทางด้านเศรษฐกิจสังคม และหลักสูตรฝึกอบรม สรุปในตาราง 2

1. สถานภาพทางด้านเศรษฐกิจสังคมของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.1 เพศ จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพบว่านักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพศหญิง มีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 74.6 เพศชาย มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4

อายุ จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพบว่านักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันมีอายุ 41 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด มีจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมาคือมีอายุระหว่าง 26 – 40 ปี มีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 อายุระหว่าง 21 – 25 ปี มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 13.8 และน้อยที่สุดคือ 16 -20 ปี มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5

1.2 ระดับการศึกษา จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพบว่านักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันมีระดับการศึกษาที่จบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) มากที่สุด มีจำนวน 63คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 รองลงมาเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 21.5 ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 10.5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 ผู้ที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 และผู้ที่จบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9

1.3 อาชีพ จากการศึกษาข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพบว่านักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ไม่รับเงินเดือนประจำ มีจำนวนมากที่สุด มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 รองลงมาเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพส่วนตัว มีจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3 ผู้ที่ยังไม่ประกอบอาชีพว่างงาน มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.2 และผู้ที่มีอาชีพพนักงานบริษัท มีจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5

1.4 รายได้ต่อเดือน จากการศึกษาข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพบว่านักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นมีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท มากที่สุด มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1 รองลงมา มีรายได้ 10,000 บาทขึ้นไป มีจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 และมีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 24.9

1.5 การทำงานระหว่างฝึกอบรม จากการศึกษาข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพบว่านักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นทำงานระหว่างที่ฝึกอบรมมีจำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 84.0 ส่วนผู้ที่ไม่ทำงานระหว่างฝึกอบรมมีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0

2. หลักสูตรที่ฝึกอบรม จากการศึกษาข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพบว่านักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นหลักสูตรนวดแผนไทย มีจำนวนมากที่สุด มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 รองลงมา เป็นผู้ที่จบหลักสูตรเบเกอรี่ มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 14.9 หลักสูตรอาหารคาว อาหารว่าง มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 11.6 หลักสูตรร้อยลูกปัด ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า เทคนิคการแต่งหน้า ดอกไม้ จากดินหอม เทียนแฟนซี มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพทางด้านเศรษฐกิจ
และหลักสูตรที่ฝึกอบรม

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. สถานภาพทางด้านเศรษฐกิจ		
1.1 เพศ		
ชาย	46	25.4
หญิง	135	74.6
1.2 อายุ		
16 – 20 ปี	10	5.5
21 – 25 ปี	25	13.8
26 – 40 ปี	62	34.3
41 ปี ขึ้นไป	84	46.4
1.3 ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	9	5.0
มัธยมศึกษาตอนต้น	19	10.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น(ปวช.)	44	24.3
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)	63	34.8
ปริญญาตรี	39	21.5
สูงกว่าปริญญาตรี	7	3.9
1.4 อาชีพ		
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	13	7.2
พนักงานบริษัท	10	5.5
ประกอบอาชีพส่วนตัว	62	34.3
รับจ้างทั่วไป ไม่ได้รับเงินเดือนประจำ	66	36.5
ยังไม่ประกอบอาชีพ	30	16.6
1.5 รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	45	24.9
5,000 – 10,000 บาท	87	48.1
10,001 บาทขึ้นไป	49	27.1

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.6 การทำงานระหว่างฝึกอบรม		
ทำงาน	152	84.0
ไม่ทำงาน	29	16.0
2. หลักสูตรที่ฝึกอบรม		
อาหารคาว	21	11.6
อาหารว่าง	21	11.6
เบเกอรี่	27	14.9
ร้อยลูกปัด	16	8.8
ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	16	8.8
เทคนิคการแต่งหน้า	16	8.8
นวดแผนไทย	32	17.7
ดอกไม้จากดินหอม	16	8.8
เทียนแพนซี	16	8.8
รวม	181	100

**ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี จำแนกตามหลักสูตรที่ฝึกอบรม**

2.1 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยรวมทั้งหมดของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี จำแนกตามหลักสูตรที่ฝึกอบรม

2.1.1 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยรวม

จากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยรวมทั้งหมดของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี พบว่า นักศึกษาหลักสูตรเบเกอรี่มีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 4,280 บาท นักศึกษาหลักสูตรซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้ามีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 4,008 บาท นักศึกษาหลักสูตรอาหารว่างมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 3,625 บาท นักศึกษาหลักสูตรนวดแผนไทยมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 3,324 บาท นักศึกษาหลักสูตรดอกไม้จากดินหอมมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 3,182 บาท นักศึกษาหลักสูตรอาหารคาวมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 2,434 บาท นักศึกษาหลักสูตรเทียนแพนซีมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 2,364 บาท นักศึกษาหลักสูตรเทคนิคการแต่งหน้ามีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 2,293 บาท และนักศึกษาศูนย์ฝึกอาชีพร้อยลูกปัดมีค่าใช้จ่ายส่วนตัว 2,144 บาท ดังแสดงในตาราง 4

2.1.2 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการฝึกอบรม

จากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการฝึกอบรมของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้ พบว่า นักศึกษาหลักสูตรซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้ามีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการฝึกอบรมสูงที่สุด 1,483 บาท รองลงมาคือนักศึกษาหลักสูตรเบเกอร์รี่ 1,477 บาท และ นักศึกษาหลักสูตรที่มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการฝึกอบรมน้อยสุดคือ นักศึกษาหลักสูตรอาหารคาวและ นักศึกษาร้อยลูกปัด 963 บาท ดังแสดงในตาราง 4

2.1.3 ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

จากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้ พบว่า นักศึกษาหลักสูตรเบเกอร์รี่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูงที่สุด 2,544 บาท รองลงมาคือนักศึกษาหลักสูตรซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า 2,231 บาท และนักศึกษาที่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางน้อยที่สุด คือ นักศึกษาหลักสูตรร้อยลูกปัดและนักศึกษาหลักสูตรเทคนิคการแต่งหน้า 981 บาท ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยต่อคนของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาล้าน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินิจ จำแนกตามหลักสูตรที่ฝึกอบรมและประเภท
ของค่าใช้จ่าย

ประเภทของค่าใช้จ่าย	หน่วย : บาท								
	อาหารคาว	อาหารว่าง	เบเกอรี่	ร้อยลูกปัด	ซ่อมเครื่อง	เทคนิคการ	นวด	ดอกไม้	เทียนแพนซี
					ใช้ไฟฟ้า	แต่งหน้า	แผนไทย	จากดิน	
	n = 21	n = 21	n = 27	n = 16	n = 16	n = 16	n = 32	หอม	n = 16
1. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการฝึกอบรม									
ค่าหนังสือ/เอกสาร	96	266	318	102	311	115	247	238	106
ค่าอุปกรณ์การเรียน	329	507	559	336	566	372	459	543	409
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	538	557	600	525	606	525	588	550	536
รวม	963	1,330	1,477	963	1,483	1,012	1,294	1,331	1,051
2. ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน									
ค่าเดินทาง	1,257	2,033	2,544	981	2,231	981	1,742	1,576	1,044
รวม(1)+(2)	2,220	3,363	4,021	1,944	3,714	1,993	3,036	2,907	2,095
3. ค่าเสียโอกาส									
สูญเสียรายได้จากการทำงาน	214	262	259	200	294	300	288	275	269
รวมทั้งสิ้น(1)+(2)+(3)	2,434	3,625	4,280	2,144	4,008	2,293	3,324	3,182	2,364

ตาราง 5 ร้อยละของค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยเฉลี่ยต่อคนของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินิจ จำแนกตามหลักสูตรที่ฝึกอบรมและประเภทของค่าใช้จ่าย

ประเภทของค่าใช้จ่าย	หน่วย : ร้อยละ								
	อาหารคาว	อาหารว่าง	เบเกอรี่	ร้อยละ	ซ่อมเครื่อง	เทคนิคการ	นวด	ดอกไม้	เทียนแพนซี
					ใช้ไฟฟ้า	แต่งหน้า	แผนไทย	จากดิน	
	n = 21	n = 21	n = 27	n = 16	n = 16	n = 16	n = 32	หอม	n = 16
1. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการฝึกอบรม									
ค่าหนังสือ/เอกสาร	3.94	7.34	7.43	4.76	7.76	5.02	7.43	7.48	4.48
ค่าอุปกรณ์การเรียน	13.52	13.99	13.06	15.67	14.12	16.22	13.81	17.06	17.30
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	22.10	15.37	14.02	24.49	15.12	22.90	17.69	17.28	22.67
รวม	39.56	36.69	34.51	44.92	37.00	44.13	38.93	41.83	44.46
2. ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวัน									
ค่าเดินทาง	51.64	56.08	59.44	45.76	55.66	42.78	52.41	49.53	44.16
รวม(1)+(2)	91.21	59.44	58.92	62.21	59.53	60.87	59.93	61.10	61.47
3. ค่าเสียโอกาส									
สูญเสียรายได้จากการทำงาน	8.79	7.23	6.05	9.33	7.34	13.08	8.66	8.64	11.38
รวมทั้งสิ้น(1)+(2)+(3)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

2.2 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวจำแนกตามหลักสูตรฝึกอบรม

จากตาราง 4 และตาราง 5 นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้ ในแต่ละหลักสูตรมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวสรุปได้ดังนี้

หลักสูตรอาหารคาว

นักศึกษาหลักสูตรอาหารคาว มีค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 1,257 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51.64 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 538 บาท และ 329 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.10 และ 13.52 ตามลำดับ

หลักสูตรอาหารว่าง

นักศึกษาหลักสูตรอาหารว่าง มีค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 2,033 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.08 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 557 บาท และ 507 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.37 และ 13.99 ตามลำดับ

หลักสูตรเบเกอรี่

นักศึกษาหลักสูตรเบเกอรี่ มีค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 2,544 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 59.44 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 600 บาท และ 559 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.02 และ 13.06 ตามลำดับ

หลักสูตรร้อยลูกปัด

นักศึกษาหลักสูตรร้อยลูกปัด มีค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 981 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.76 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 525 บาท และ 336 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.49 และ 15.67 ตามลำดับ

หลักสูตรซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า

นักศึกษาหลักสูตรซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า มีค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 2,231 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 55.66 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 606 บาท และ 566 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.12 และ 14.12 ตามลำดับ

หลักสูตรเทคนิคการแต่งหน้า

นักศึกษาหลักสูตรเทคนิคการแต่งหน้า มีค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 981 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 42.78 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 525 บาท และ 372 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.90 และ 16.22 ตามลำดับ

หลักสูตรนวดแผนไทย

นักศึกษาหลักสูตรนวดแผนไทย มีค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 1,742 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 52.41 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 588 บาท และ 459 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.69 และ 13.81 ตามลำดับ

หลักสูตรดอกไม้จากดินหอม

นักศึกษาหลักสูตรดอกไม้จากดินหอม มีค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 1,576 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49.53 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 550 บาท และ 543 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.28 และ 17.06 ตามลำดับ

หลักสูตรเทียนแพนซี

นักศึกษาหลักสูตรเทียนแพนซี มีค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 1,044 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.16 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 536 บาท และ 409 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.67 และ 17.30 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ประสิทธิผลโดยรวมของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สนวนลุมพินี

3.1 ประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สนวนลุมพินี โดยรวมทุกหลักสูตร การศึกษาประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สนวนลุมพินี มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการดำเนินชีวิต และด้านการพัฒนาชุมชน ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยรวม นำเสนอตามตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลโดยรวมของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สนวนลุมพินี

ด้าน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน	
		มาตรฐาน	ระดับประสิทธิผล
	$\bar{X}$	SD	
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	3.86	0.86	มาก
2. เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.74	0.89	มาก
3. เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.66	0.86	มาก
รวม	3.75	0.87	มาก

จากตาราง 6 แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สนวนลุมพินี โดยรวมทุกหลักสูตรทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการดำเนินชีวิต และด้านการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยของประสิทธิผล ($\bar{X}$) ที่ 3.86 , 3.75 และ 3.66ตามลำดับ เพื่อให้เห็นรายละเอียดของประสิทธิผลในแต่ละด้าน จึงได้นำเสนอประสิทธิผลในแต่ละด้าน ดังตาราง 7

3.2 ประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาชีพพระยะลัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านวิธีการดำเนินชีวิต และด้านการพัฒนาชุมชน

จากการศึกษาวิเคราะห์ประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพพระยะลัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้ แยกรายด้านได้ผลสรุป ดังข้อมูลในตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและประสิทธิผล ของหลักสูตรวิชาชีพพระยะลัน
ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี้ แยกรายด้าน

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	3.86	0.86	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพหลัก/ใช้ในงาน สถานประกอบการ	3.62	0.92	มาก
2. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว/ เป็นเจ้าของกิจการ	4.24	0.79	มาก
3. เพื่อใช้เป็นอาชีพเสริม	4.13	0.82	มาก
4. เพื่อขยายการประกอบอาชีพอย่างอื่น ที่คล้ายคลึงกัน	4.02	0.83	มาก
5. เพื่อนำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพ	3.59	0.98	มาก
6. เพื่อใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้น	3.79	0.87	มาก
7. เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงาน เพิ่มมากขึ้น เช่น ทำให้มีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้น	4.08	0.81	มาก
8. เพื่อให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพที่ทำ	3.86	0.81	มาก
9. เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการ ของตลาด	3.63	0.89	มาก
10. เพื่อแข่งขันกับผู้อื่น เช่น ช่วยให้มีทักษะฝีมือ ที่สามารถผลิตสินค้าได้ตรงกับความต้องการ	3.65	0.90	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.74	0.89	มาก
1. เพื่อประโยชน์กับตนเอง	3.45	0.90	ปานกลาง
2. เพื่อประโยชน์แก่บุคคลในครอบครัว ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย	4.15	0.80	มาก
3. เพื่อช่วยยกระดับความรู้ของตนเอง และ เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อด้านอาชีพ	3.91	0.83	มาก
4. เพื่อใช้ในการพัฒนาตนเอง ทำให้รู้จักคิด	4.00	0.86	มาก
5. เพื่อใช้ในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มี มนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมได้	3.55	1.02	มาก
6. เพื่อใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง	3.70	0.91	มาก
7. เพื่อเพิ่มความสามารถในการเลี้ยงตนเอง	3.82	0.88	มาก
8. เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการทำให้ เกิดรายได้	3.80	0.87	มาก
9. เพื่อช่วยให้ตนเองและครอบครัวใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น	3.49	0.88	ปานกลาง
10. เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจกับตนเอง	3.51	0.95	มาก
เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.66	0.86	มาก
1. เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชน	3.14	0.88	ปานกลาง
2. เพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการประกอบ อาชีพให้แก่บุคคลในชุมชน	4.20	0.80	มาก
3. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อให้คนในชุมชน ได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี	3.92	0.78	มาก
4. เพื่อทำให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.06	0.87	มาก
5. เพื่อทำให้เกิดการรวมกลุ่มกิจกรรมทางสังคม	3.45	1.09	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
6. เพื่อนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ในการผลิตแปรรูป และจำหน่ายได้	3.76	0.91	มาก
7. เพื่อช่วยกระตุ้นให้นาทรัพยากรในท้องถิ่นมา ใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น	3.90	0.90	มาก
8. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ชุมชนมีสภาพ เศรษฐกิจดีขึ้น	3.65	0.85	มาก
9. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชน ประหยัดเวลาในการเดินทางไปซื้อสินค้าจากที่อื่น	3.18	0.72	ปานกลาง
10. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชน ประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการจาก ที่อื่น	3.33	0.82	ปานกลาง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ประสิทธิผล ของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินิจ
จำแนกตามแต่ละหลักสูตรที่ฝึกอบรม

จากการวิเคราะห์ประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินิจ จำแนก
ด้านหลักสูตร 9 หลักสูตร สรุปผลได้ดังตาราง 8 และตาราง 9

4.1 ประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินิจ โดยรวมแต่ละด้าน
จำแนกแต่ละหลักสูตร

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลโดยรวมแต่ละด้านของหลักสูตร
วิชาชีพระยะสั้น ศูนย์ฝึกอาชีพ สวณลุมพินี จำแนกแต่ละหลักสูตร

หลักสูตร / ด้าน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับประสิทธิผล
	($\bar{x}$)	(SD)	
หลักสูตรอาหารคาว	3.92	0.74	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	4.19	0.78	มาก
2. เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	4.17	0.76	มาก
3. เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.40	0.68	ปานกลาง
หลักสูตรอาหารว่าง	3.81	0.83	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	4.03	0.75	มาก
2. เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.84	0.93	มาก
3. เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.55	0.82	ปานกลาง
หลักสูตรเบเกอรี่	3.78	0.87	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	4.00	0.89	มาก
2. เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.63	0.79	มาก
3. เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.70	0.94	มาก
หลักสูตรร้อยลูกปัด	3.69	0.84	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	3.53	0.83	มาก
2. เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.92	0.83	มาก
3. เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.63	0.86	มาก
หลักสูตรซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	3.64	0.79	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	3.56	0.65	มาก
2. เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.76	0.90	มาก
3. เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.59	0.81	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

หลักสูตร / ด้าน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับประสิทธิผล
	($\bar{X}$)	(SD)	
หลักสูตรเทคนิคการแต่งหน้า	3.78	0.86	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	4.05	0.87	มาก
2. เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.43	0.78	ปานกลาง
3. เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.86	0.92	มาก
หลักสูตรนวดแผนไทย	3.72	0.82	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	3.55	0.77	มาก
2. เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.82	0.91	มาก
3. เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.80	0.77	มาก
หลักสูตรดอกไม้จากดินหอม	3.82	0.83	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	4.11	0.80	มาก
2. เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.49	0.80	ปานกลาง
3. เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.86	0.88	มาก
หลักสูตรเทียนแพนซี	3.57	0.81	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	3.79	0.79	มาก
2. เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.43	0.78	ปานกลาง
3. เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.49	0.87	ปานกลาง

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลจำแนกแต่ละหลักสูตร
วิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สวณลุมพินี แยกรายด้าน

หลักสูตร	เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ			เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต			เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน		
	(X)	(SD)	ระดับ	(X)	(SD)	ระดับ	(X)	(SD)	ระดับ
1. หลักสูตรอาหารคาว	4.19	0.78	มาก	4.17	0.76	มาก	3.40	0.68	ปานกลาง
2. หลักสูตรอาหารว่าง	4.03	0.75	มาก	3.84	0.93	มาก	3.55	0.82	มาก
3. หลักสูตรเบเกอรี่	4.00	0.89	มาก	3.63	0.79	มาก	3.70	0.94	มาก
4. หลักสูตรร้อยลูกปัด	3.53	0.83	มาก	3.92	0.83	มาก	3.63	0.86	มาก
5. หลักสูตรซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	3.56	0.65	มาก	3.76	0.90	มาก	3.59	0.81	มาก
6. หลักสูตรเทคนิคการแต่งหน้า	4.05	0.87	มาก	3.43	0.78	ปานกลาง	3.86	0.92	มาก
7. หลักสูตรรณรงค์ไทย	3.55	0.77	มาก	3.82	0.91	มาก	3.80	0.77	มาก
8. หลักสูตรดอกไม้จากดินหอม	4.11	0.80	มาก	3.49	0.80	ปานกลาง	3.86	0.88	มาก
9. หลักสูตรเทียนแฟนซี	3.79	0.79	มาก	3.43	0.78	ปานกลาง	3.49	0.87	ปานกลาง

จากตาราง 8 และ 9 แสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สวณลุมพินี โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

4.2 ประสิทธิภาพของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สวณลุมพินี แยกแต่ละด้านของแต่ละหลักสูตร

หลักสูตรอาหารคาว การฝึกอบรมหลักสูตรอาหารคาวมีประสิทธิภาพในแต่ละด้าน แยกแต่ละด้านย่อย แสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน
ศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุ่มพินี (หลักสูตรอาหารคาว) แยกแต่ละด้านย่อย

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	4.19	0.78	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพหลัก/ใช้ใน การทำงานสถานประกอบการ	4.52	0.51	มากที่สุด
2. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว/ เป็นเจ้าของกิจการ	4.38	0.80	มาก
3. เพื่อใช้เป็นอาชีพเสริม	4.52	0.81	มากที่สุด
4. เพื่อขยายการประกอบอาชีพอย่างอื่น ที่คล้ายคลึงกัน	4.14	0.79	มาก
5. เพื่อนำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพ	4.10	1.00	มาก
6. เพื่อใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้น	4.19	0.81	มาก
7. เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงาน เพิ่มมากขึ้น เช่น ทำให้มีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้น	4.29	0.78	มาก
8. เพื่อให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพที่ทำ	3.86	0.65	มาก
9. เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการ ของตลาด	4.00	0.77	มาก
10. เพื่อแข่งขันกับผู้อื่น เช่น ช่วยให้มีทักษะฝีมือ ที่สามารถผลิตสินค้าได้ตรงกับความต้องการ	3.90	0.89	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	4.17	0.76	มาก
1. เพื่อประโยชน์กับตนเอง	4.38	0.74	มาก
2. เพื่อประโยชน์แก่บุคคลในครอบครัว ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย	4.29	0.72	มาก
3. เพื่อช่วยยกระดับความรู้ของตนเอง และ เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อด้านอาชีพ	4.24	0.62	มาก
4. เพื่อใช้ในการพัฒนาตนเอง ทำให้รู้จักคิด	3.86	0.65	มาก
5. เพื่อใช้ในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มี มนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมได้	3.95	0.86	มาก
6. เพื่อใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง	3.95	0.86	มาก
7. เพื่อเพิ่มความสามารถในการเลี้ยงตนเอง	4.29	0.64	มาก
8. เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการทำให้เกิดรายได้	4.14	0.79	มาก
9. เพื่อช่วยให้ตนเองและครอบครัวใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น	4.43	0.68	มาก
10. เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจกับตนเอง	4.19	0.98	มาก
เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.40	0.68	ปานกลาง
1. เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชน	3.00	0.63	ปานกลาง
2. เพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการประกอบ อาชีพให้แก่บุคคลในชุมชน	4.10	0.83	มาก
3. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อให้คนในชุมชน ได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี	3.81	0.93	มาก
4. เพื่อทำให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	3.76	0.83	มาก
5. เพื่อทำให้เกิดการรวมกลุ่มกิจกรรมทางสังคม	2.67	0.48	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	มาตรฐาน (SD)	
6. เพื่อนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ในการผลิตแปรรูป และจำหน่ายได้	3.14	0.65	ปานกลาง
7. เพื่อช่วยกระตุ้นให้นาทรัพยากรในท้องถิ่นมา ใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น	3.76	0.83	มาก
8. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ชุมชนมีสภาพ เศรษฐกิจดีขึ้น	3.33	0.58	ปานกลาง
9. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชน ประหยัดเวลาในการเดินทางไปซื้อสินค้าจากที่อื่น	3.14	0.57	ปานกลาง
10. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชน ประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการจากที่อื่น	3.33	0.48	ปานกลาง

หลักสูตรอาหารว่าง การฝึกอบรมหลักสูตรอาหารว่าง มีประสิทธิผลในแต่ละด้านย่อย
แสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลด้านการประกอบอาชีพ
ของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุ่มพินี (หลักสูตรอาหารว่าง) แยกแต่ละด้านย่อย

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	4.03	0.75	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพหลัก/ใช้ในงาน การทำงานสถานประกอบการ	3.86	0.65	มาก
2. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว/ เป็นเจ้าของกิจการ	4.29	0.56	มาก
3. เพื่อใช้เป็นอาชีพเสริม	4.14	0.85	มาก
4. เพื่อขยายการประกอบอาชีพอย่างอื่น ที่คล้ายคลึงกัน	4.00	0.84	มาก
5. เพื่อนำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพ	3.67	0.86	มาก
6. เพื่อใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้น	3.81	0.81	มาก
7. เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงาน เพิ่มมากขึ้น เช่น ทำให้มีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้น	4.57	0.51	มากที่สุด
8. เพื่อให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพที่ทำ	4.10	0.83	มาก
9. เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการ ของตลาด	4.14	0.85	มาก
10. เพื่อแข่งขันกับผู้อื่น เช่น ช่วยให้มีทักษะฝีมือ ที่สามารถผลิตสินค้าได้ตรงกับความต้องการ	3.76	0.70	มาก
เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.84	0.93	มาก
1. เพื่อประโยชน์กับตนเอง	3.86	0.79	มาก
2. เพื่อประโยชน์แก่บุคคลในครอบครัว ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย	4.05	0.92	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	มาตรฐาน (SD)	
3. เพื่อช่วยยกระดับความรู้ของตนเอง และ เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อด้านอาชีพ	3.76	1.18	มาก
4. เพื่อใช้ในการพัฒนาตนเอง ทำให้รู้จักคิด	4.00	0.84	มาก
5. เพื่อใช้ในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มี มนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมได้	3.76	0.94	มาก
6. เพื่อใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง	3.52	0.93	มาก
7. เพื่อเพิ่มความสามารถในการเลี้ยงตนเอง	3.48	0.87	ปานกลาง
8. เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการทำให้ เกิดรายได้	4.00	0.84	มาก
9. เพื่อช่วยให้ตนเองและครอบครัวใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น	4.05	0.92	มาก
10. เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจกับตนเอง	3.95	1.02	มาก
เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.55	0.82	มาก
1. เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชน	2.95	0.67	ปานกลาง
2. เพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการประกอบ อาชีพให้แก่บุคคลในชุมชน	4.10	0.77	มาก
3. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อให้คนในชุมชน ได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี	3.62	0.67	มาก
4. เพื่อทำให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.00	0.77	มาก
5. เพื่อทำให้เกิดการรวมกลุ่มกิจกรรมทางสังคม	3.38	1.07	ปานกลาง
6. เพื่อนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ในการผลิตแปรรูป และจำหน่ายได้	3.62	0.86	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
7. เพื่อช่วยกระตุ้นให้นำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น	3.76	1.00	มาก
8. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปช่วยให้ชุมชนมีสภาพเศรษฐกิจดีขึ้น	3.86	0.91	มาก
9. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปช่วยให้คนในชุมชนประหยัดเวลาในการเดินทางไปซื้อสินค้าจากที่อื่น	3.05	0.67	ปานกลาง
10. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปช่วยให้คนในชุมชนประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการจากที่อื่น	3.19	0.81	ปานกลาง

หลักสูตรเบเกอร์ การฝึกอบรมหลักสูตรเบเกอร์ มีประสิทธิผลในแต่ละด้านย่อย แสดงใน

ตาราง 12

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลด้านการประกอบอาชีพ
ของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี (หลักสูตรเบเกอรี่) แยกแต่ละด้านย่อย

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	4.00	0.89	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพหลัก/ใช้ในงาน การทำงานสถานประกอบการ	3.63	0.93	มาก
2. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว/ เป็นเจ้าของกิจการ	4.41	0.84	มาก
3. เพื่อใช้เป็นอาชีพเสริม	4.26	0.81	มาก
4. เพื่อขยายการประกอบอาชีพอย่างอื่น ที่คล้ายคลึงกัน	4.30	0.72	มาก
5. เพื่อนำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพ	3.74	0.90	มาก
6. เพื่อใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้น	3.93	0.83	มาก
7. เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงาน เพิ่มมากขึ้น เช่น ทำให้มีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้น	4.00	0.78	มาก
8. เพื่อให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพที่ทำ	4.11	0.93	มาก
9. เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการ ของตลาด	3.89	1.05	มาก
10. เพื่อแข่งขันกับผู้อื่น เช่น ช่วยให้มีทักษะฝีมือ ที่สามารถผลิตสินค้าได้ตรงกับความต้องการ	3.74	1.10	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.63	0.79	มาก
1. เพื่อประโยชน์กับตนเอง	3.22	0.75	ปานกลาง
2. เพื่อประโยชน์แก่บุคคลในครอบครัว ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย	4.07	0.83	มาก
3. เพื่อช่วยยกระดับความรู้ของตนเอง และ เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อด้านอาชีพ	4.00	0.78	มาก
4. เพื่อใช้ในการพัฒนาตนเอง ทำให้รู้จักคิด	3.89	0.93	มาก
5. เพื่อใช้ในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มี มนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมได้	3.07	0.73	ปานกลาง
6. เพื่อใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง	3.48	0.89	ปานกลาง
7. เพื่อเพิ่มความสามารถในการเลี้ยงตนเอง	3.96	0.71	มาก
8. เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการทำให้ เกิดรายได้	3.63	0.63	มาก
9. เพื่อช่วยให้ตนเองและครอบครัวใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น	3.48	0.85	ปานกลาง
10. เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจกับตนเอง	3.48	0.75	ปานกลาง

ตาราง 12 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.70	0.94	มาก
1. เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชน	3.22	1.12	ปานกลาง
2. เพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพให้แก่บุคคลในชุมชน	4.15	0.91	มาก
3. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อให้คนในชุมชนได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี	4.11	0.75	มาก
4. เพื่อทำให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.07	0.96	มาก
5. เพื่อทำให้เกิดการรวมกลุ่มกิจกรรมทางสังคม	3.56	1.28	มาก
6. เพื่อนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในการผลิตแปรรูป และจำหน่ายได้	4.00	0.88	มาก
7. เพื่อช่วยกระตุ้นให้นำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น	3.89	0.97	มาก
8. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ชุมชนมีสภาพเศรษฐกิจดีขึ้น	3.52	0.85	มาก
9. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนประหยัดเวลาในการเดินทางไปซื้อสินค้าจากที่อื่น	3.22	0.80	ปานกลาง
10. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชนประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการจากที่อื่น	3.30	0.87	ปานกลาง

หลักสูตรร้อยละลูกปัด การฝึกอบรมหลักสูตรร้อยละลูกปัด มีประสิทธิผลในแต่ละด้านย่อย แสดงในตาราง 13

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลด้านการประกอบอาชีพ
ของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุ่มพินี (หลักสูตรร้อยละ 100) แยกแต่ละด้านย่อย

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	3.53	0.83	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพหลัก/ใช้ในงาน การทำงานสถานประกอบการ	3.38	0.50	ปานกลาง
2. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว/ เป็นเจ้าของกิจการ	3.63	0.96	มาก
3. เพื่อใช้เป็นอาชีพเสริม	3.56	0.73	มาก
4. เพื่อขยายการประกอบอาชีพอย่างอื่น ที่คล้ายคลึงกัน	3.63	0.81	มาก
5. เพื่อนำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพ	3.50	1.03	มาก
6. เพื่อใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้น	3.25	0.68	ปานกลาง
7. เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงาน เพิ่มมากขึ้น เช่น ทำให้มีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้น	3.44	0.96	ปานกลาง
8. เพื่อให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพที่ทำ	4.19	0.83	มาก
9. เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการ ของตลาด	3.38	0.72	ปานกลาง
10. เพื่อแข่งขันกับผู้อื่น เช่น ช่วยให้มีทักษะฝีมือ ที่สามารถผลิตสินค้าได้ตรงกับความต้องการ	3.38	1.09	ปานกลาง

ตาราง 13 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.92	0.83	มาก
1. เพื่อประโยชน์กับตนเอง	3.25	1.00	ปานกลาง
2. เพื่อประโยชน์แก่บุคคลในครอบครัว ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย	4.56	0.63	มากที่สุด
3. เพื่อช่วยยกระดับความรู้ของตนเอง และ เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อด้านอาชีพ	4.44	0.63	มาก
4. เพื่อใช้ในการพัฒนาตนเอง ทำให้รู้จักคิด	4.25	0.93	มาก
5. เพื่อใช้ในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มี มนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมได้	3.88	0.96	มาก
6. เพื่อใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง	4.00	1.03	มาก
7. เพื่อเพิ่มความสามารถในการเลี้ยงตนเอง	4.25	0.77	มาก
8. เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการทำให้ เกิดรายได้	3.75	0.77	มาก
9. เพื่อช่วยให้ตนเองและครอบครัวใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น	3.25	0.77	ปานกลาง
10. เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจกับตนเอง	3.56	0.81	มาก
เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.63	0.86	มาก
1. เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชน	3.06	0.68	ปานกลาง
2. เพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการประกอบ อาชีพให้แก่บุคคลในชุมชน	4.06	0.85	มาก
3. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อให้คนในชุมชน ได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี	3.69	0.60	มาก

ตาราง 13 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
4. เพื่อให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	3.94	0.77	มาก
5. เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มกิจกรรมทางสังคม	3.69	1.01	มาก
6. เพื่อนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ในการผลิตแปรรูป และจำหน่ายได้	3.69	0.95	มาก
7. เพื่อช่วยกระตุ้นให้นำทรัพยากรในท้องถิ่นมา ใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น	3.75	1.06	มาก
8. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปช่วยให้ชุมชนมีสภาพ เศรษฐกิจดีขึ้น	4.06	0.93	มาก
9. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชน ประหยัดเวลาในการเดินทางไปซื้อสินค้าจากที่อื่น	3.06	0.77	ปานกลาง
10. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชน ประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการจากที่อื่น	3.25	0.93	ปานกลาง

หลักสูตรซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า การฝึกอบรมหลักสูตรซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า มีประสิทธิผลในแต่ละด้านย่อย แสดงในตาราง 14

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลด้านการประกอบอาชีพ
ของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี (หลักสูตรซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า)
แยกแต่ละด้านย่อย

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	3.56	0.65	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพหลัก/ใช้ใน การทำงานสถานประกอบการ	2.88	0.72	ปานกลาง
2. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว/ เป็นเจ้าของกิจการ	4.31	0.60	มาก
3. เพื่อใช้เป็นอาชีพเสริม	4.13	0.81	มาก
4. เพื่อขยายการประกอบอาชีพอย่างอื่น ที่คล้ายคลึงกัน	4.00	0.82	มาก
5. เพื่อนำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพ	2.81	0.66	ปานกลาง
6. เพื่อใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้น	3.44	0.73	ปานกลาง
7. เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงาน เพิ่มมากขึ้น เช่น ทำให้มีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้น	4.19	0.54	มาก
8. เพื่อให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพที่ทำ	3.44	0.51	ปานกลาง
9. เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการ ของตลาด	3.13	0.62	ปานกลาง
10. เพื่อแข่งขันกับผู้อื่น เช่น ช่วยให้มีทักษะฝีมือ ที่สามารถผลิตสินค้าได้ตรงกับความต้องการ	3.31	0.48	ปานกลาง

ตาราง 14 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.76	0.90	มาก
1. เพื่อประโยชน์กับตนเอง	3.63	0.81	มาก
2. เพื่อประโยชน์แก่บุคคลในครอบครัว ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย	4.13	0.81	มาก
3. เพื่อช่วยยกระดับความรู้ของตนเอง และ เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อด้านอาชีพ	4.13	0.81	มาก
4. เพื่อใช้ในการพัฒนาตนเอง ทำให้รู้จักคิด	3.94	1.00	มาก
5. เพื่อใช้ในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มี มนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมได้	4.06	1.00	มาก
6. เพื่อใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง	4.19	0.83	มาก
7. เพื่อเพิ่มความสามารถในการเลี้ยงตนเอง	3.56	0.73	มาก
8. เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการทำให้ เกิดรายได้	3.38	1.02	ปานกลาง
9. เพื่อช่วยให้ตนเองและครอบครัวใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น	3.38	0.89	ปานกลาง
10. เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจกับตนเอง	3.25	1.13	ปานกลาง
เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.59	0.81	มาก
1. เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชน	2.88	0.81	ปานกลาง
2. เพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการประกอบ อาชีพให้แก่บุคคลในชุมชน	4.31	0.70	มาก
3. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อให้คนในชุมชน ได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี	3.75	0.68	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
4. เพื่อให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.06	0.85	มาก
5. เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มกิจกรรมทางสังคม	3.25	1.13	ปานกลาง
6. เพื่อนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ในการผลิตแปรรูป และจำหน่ายได้	3.81	0.83	มาก
7. เพื่อช่วยกระตุ้นให้นำทรัพยากรในท้องถิ่นมา ใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น	4.00	0.82	มาก
8. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ชุมชนมีสภาพ เศรษฐกิจดีขึ้น	3.63	0.96	มาก
9. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชน ประหยัดเวลาในการเดินทางไปซื้อสินค้าจากที่อื่น	3.13	0.72	ปานกลาง
10. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชน ประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการจากที่ อื่น	3.06	0.57	ปานกลาง

หลักสูตรเทคนิคการแตงหน้า การฝึกอบรมหลักสูตรเทคนิคการแตงหน้า มีประสิทธิผลในแต่ละด้านย่อย แสดงในตาราง 15

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลด้านการประกอบอาชีพ
ของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี (หลักสูตรเทคนิคการแต่งหน้า)
แยกแต่ละด้านย่อย

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	4.05	0.87	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพหลัก/ใช้ใน การทำงานสถานประกอบการ	4.13	0.72	มาก
2. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว/ เป็นเจ้าของกิจการ	4.38	0.89	มาก
3. เพื่อใช้เป็นอาชีพเสริม	4.63	0.72	มาก
4. เพื่อขยายการประกอบอาชีพอย่างอื่น ที่คล้ายคลึงกัน	4.00	1.21	มาก
5. เพื่อนำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพ	4.19	0.91	มาก
6. เพื่อใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้น	4.38	0.96	มาก
7. เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงาน เพิ่มมากขึ้น เช่น ทำให้มีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้น	3.94	0.93	มาก
8. เพื่อให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพที่ทำ	3.50	0.73	มาก
9. เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการ ของตลาด	3.38	0.72	ปานกลาง
10. เพื่อแข่งขันกับผู้อื่น เช่น ช่วยให้มีทักษะฝีมือ ที่สามารถผลิตสินค้าได้ตรงกับความต้องการ	4.00	0.89	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.43	0.78	ปานกลาง
1. เพื่อประโยชน์กับตนเอง	3.00	0.73	ปานกลาง
2. เพื่อประโยชน์แก่บุคคลในครอบครัว ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย	4.00	0.82	มาก
3. เพื่อช่วยยกระดับความรู้ของตนเอง และ เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อด้านอาชีพ	3.50	0.73	มาก
4. เพื่อใช้ในการพัฒนาตนเอง ทำให้รู้จักคิด	3.88	0.72	มาก
5. เพื่อใช้ในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มี มนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมได้	3.00	1.03	ปานกลาง
6. เพื่อใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง	3.25	0.68	ปานกลาง
7. เพื่อเพิ่มความสามารถในการเลี้ยงตนเอง	3.50	0.97	มาก
8. เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการทำให้ เกิดรายได้	3.81	0.83	มาก
9. เพื่อช่วยให้ตนเองและครอบครัวใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น	3.25	0.58	ปานกลาง
10. เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจกับตนเอง	3.13	0.81	ปานกลาง
เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.86	0.92	มาก
1. เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชน	3.81	0.91	มาก
2. เพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการประกอบ อาชีพให้แก่บุคคลในชุมชน	4.31	0.87	มาก
3. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อให้คนในชุมชน ได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี	4.19	0.98	มาก

ตาราง 15 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
4. เพื่อให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.13	1.15	มาก
5. เพื่อทำให้เกิดการรวมกลุ่มกิจกรรมทางสังคม	3.75	0.93	มาก
6. เพื่อนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ในการผลิตแปรรูป และจำหน่ายได้	3.56	1.03	มาก
7. เพื่อช่วยกระตุ้นให้นำทรัพยากรในท้องถิ่นมา ใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น	3.88	0.96	มาก
8. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ชุมชนมีสภาพ เศรษฐกิจดีขึ้น	3.56	0.73	มาก
9. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชน ประหยัดเวลาในการเดินทางไปซื้อสินค้าจากที่อื่น	3.50	0.73	มาก
10. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชน ประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการจากที่ อื่น	3.88	0.89	มาก

หลักสูตรนวดแผนไทย การฝึกอบรมหลักสูตรนวดแผนไทย มีประสิทธิผลในแต่ละด้านย่อย
แสดงในตาราง 16

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลด้านการประกอบอาชีพ
ของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี (หลักสูตรนวดแผนไทย)
แยกแต่ละด้านย่อย

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	3.55	0.77	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพหลัก/ใช้ใน การทำงานสถานประกอบการ	2.97	0.65	ปานกลาง
2. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว/ เป็นเจ้าของกิจการ	4.25	0.80	มาก
3. เพื่อใช้เป็นอาชีพเสริม	3.91	0.82	มาก
4. เพื่อขยายการประกอบอาชีพอย่างอื่น ที่คล้ายคลึงกัน	3.94	0.84	มาก
5. เพื่อนำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพ	3.13	0.87	ปานกลาง
6. เพื่อใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้น	3.53	0.88	มาก
7. เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงาน เพิ่มมากขึ้น เช่น ทำให้มีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้น	3.91	0.86	มาก
8. เพื่อให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพที่ทำ	3.50	0.76	มาก
9. เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการ ของตลาด	3.03	0.59	ปานกลาง
10. เพื่อแข่งขันกับผู้อื่น เช่น ช่วยให้มีทักษะฝีมือ ที่สามารถผลิตสินค้าได้ตรงกับความต้องการ	3.31	0.64	ปานกลาง

ตาราง 16 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.82	0.91	มาก
1. เพื่อประโยชน์กับตนเอง	3.44	0.88	ปานกลาง
2. เพื่อประโยชน์แก่บุคคลในครอบครัว ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย	4.25	0.88	มาก
3. เพื่อช่วยยกระดับความรู้ของตนเอง และ เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อด้านอาชีพ	3.94	0.76	มาก
4. เพื่อใช้ในการพัฒนาตนเอง ทำให้รู้จักคิด	4.16	0.95	มาก
5. เพื่อใช้ในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มี มนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมได้	3.94	0.95	มาก
6. เพื่อใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง	3.94	0.91	มาก
7. เพื่อเพิ่มความสามารถในการเลี้ยงตนเอง	3.88	0.91	มาก
8. เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการทำให้ เกิดรายได้	3.94	1.01	มาก
9. เพื่อช่วยให้ตนเองและครอบครัวใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น	3.25	0.88	ปานกลาง
10. เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจกับตนเอง	3.50	1.05	มาก
เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.80	0.77	มาก
1. เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชน	2.78	0.83	ปานกลาง
2. เพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการประกอบ อาชีพให้แก่บุคคลในชุมชน	4.63	0.55	มากที่สุด
3. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อให้คนในชุมชน ได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี	4.09	0.59	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
4. เพื่อให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.38	0.71	มาก
5. เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มกิจกรรมทางสังคม	3.56	1.08	มาก
6. เพื่อนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ในการผลิตแปรรูป และจำหน่ายได้	4.03	0.93	มาก
7. เพื่อช่วยกระตุ้นให้นำทรัพยากรในท้องถิ่นมา ใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น	4.31	0.69	มาก
8. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ชุมชนมีสภาพ เศรษฐกิจดีขึ้น	3.75	0.84	มาก
9. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชน ประหยัดเวลาในการเดินทางไปซื้อสินค้าจากที่อื่น	3.06	0.67	ปานกลาง
10. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชน ประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการจากที่อื่น	3.38	0.79	ปานกลาง

หลักสูตรดอกไม้จากดินหอม การฝึกอบรมหลักสูตรดอกไม้จากดินหอม มีประสิทธิผลในแต่ละด้านย่อย แสดงในตาราง 17

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลด้านการประกอบอาชีพ
ของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น ศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี (หลักสูตรดอกไม้จากดินหอม)
แยกแต่ละด้านย่อย

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	4.11	0.80	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพหลัก/ใช้ใน การทำงานสถานประกอบการ	4.19	0.83	มาก
2. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว/ เป็นเจ้าของกิจการ	4.00	0.82	มาก
3. เพื่อใช้เป็นอาชีพเสริม	4.31	0.70	มาก
4. เพื่อขยายการประกอบอาชีพอย่างอื่น ที่คล้ายคลึงกัน	3.81	0.75	มาก
5. เพื่อนำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพ	4.06	0.85	มาก
6. เพื่อใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้น	3.94	0.68	มาก
7. เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงาน เพิ่มมากขึ้น เช่น ทำให้มีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้น	4.13	0.72	มาก
8. เพื่อให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพที่ทำ	4.38	0.72	มาก
9. เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการ ของตลาด	4.25	0.86	มาก
10. เพื่อแข่งขันกับผู้อื่น เช่น ช่วยให้มีทักษะฝีมือ ที่สามารถผลิตสินค้าได้ตรงกับความต้องการ	4.00	1.10	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.49	0.80	ปานกลาง
1. เพื่อประโยชน์กับตนเอง	3.00	0.52	ปานกลาง
2. เพื่อประโยชน์แก่บุคคลในครอบครัว ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย	4.00	0.73	มาก
3. เพื่อช่วยยกระดับความรู้ของตนเอง และ เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อด้านอาชีพ	3.56	0.63	มาก
4. เพื่อใช้ในการพัฒนาตนเอง ทำให้รู้จักคิด	3.94	0.77	มาก
5. เพื่อใช้ในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มี มนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมได้	3.19	0.98	ปานกลาง
6. เพื่อใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง	3.69	0.87	มาก
7. เพื่อเพิ่มความสามารถในการเลี้ยงตนเอง	3.63	1.02	มาก
8. เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการทำให้ เกิดรายได้	3.81	0.98	มาก
9. เพื่อช่วยให้ตนเองและครอบครัวใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น	2.94	0.68	ปานกลาง
10. เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจกับตนเอง	3.13	0.81	ปานกลาง
เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.86	0.88	มาก
1. เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชน	3.63	0.81	มาก
2. เพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการประกอบ อาชีพให้แก่บุคคลในชุมชน	4.19	0.75	มาก
3. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อให้คนในชุมชน ได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี	4.19	0.75	มาก

ตาราง 17 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
4. เพื่อให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.00	0.97	มาก
5. เพื่อทำให้เกิดการรวมกลุ่มกิจกรรมทางสังคม	4.25	0.93	มาก
6. เพื่อนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ในการผลิตแปรรูป และจำหน่ายได้	4.25	0.77	มาก
7. เพื่อช่วยกระตุ้นให้นำทรัพยากรในท้องถิ่นมา ใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น	3.69	0.79	มาก
8. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปช่วยให้ชุมชนมีสภาพ เศรษฐกิจดีขึ้น	3.63	1.02	มาก
9. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชน ประหยัดเวลาในการเดินทางไปซื้อสินค้าจากที่อื่น	3.31	0.95	ปานกลาง
10. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชน ประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการจากที่อื่น	3.44	1.09	ปานกลาง

หลักสูตรเทียนแพนซี การฝึกอบรมหลักสูตรเทียนแพนซี มีประสิทธิผลในแต่ละด้านย่อย แสดง
ในตาราง 18

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิผลด้านการประกอบอาชีพ
ของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี (หลักสูตรเทียบแผนซี)
แยกแต่ละด้านย่อย

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ	3.79	0.79	มาก
1. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพหลัก/ใช้ใน การทำงานสถานประกอบการ	3.38	1.20	ปานกลาง
2. เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว/ เป็นเจ้าของกิจการ	4.31	0.60	มาก
3. เพื่อใช้เป็นอาชีพเสริม	3.75	0.58	มาก
4. เพื่อขยายการประกอบอาชีพอย่างอื่น ที่คล้ายคลึงกัน	4.19	0.54	มาก
5. เพื่อนำไปใช้ในการเปลี่ยนอาชีพ	3.25	1.00	ปานกลาง
6. เพื่อใช้เพิ่มศักยภาพในการทำงานให้ดีขึ้น	3.69	0.95	มาก
7. เพื่อช่วยให้มีรายได้จากการทำงาน เพิ่มมากขึ้น เช่น ทำให้มีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้น	4.31	0.70	มาก
8. เพื่อให้มีโอกาสก้าวหน้าในอาชีพที่ทำ	3.75	0.68	มาก
9. เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการ ของตลาด	3.69	0.79	มาก
10. เพื่อแข่งขันกับผู้อื่น เช่น ช่วยให้มีทักษะฝีมือ ที่สามารถผลิตสินค้าได้ตรงกับความต้องการ	3.56	0.89	มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	มาตรฐาน (SD)	
เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต	3.43	0.78	ปานกลาง
1. เพื่อประโยชน์กับตนเอง	3.06	0.93	ปานกลาง
2. เพื่อประโยชน์แก่บุคคลในครอบครัว ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย	4.00	0.73	มาก
3. เพื่อช่วยยกระดับความรู้ของตนเอง และ เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อด้านอาชีพ	3.56	0.81	มาก
4. เพื่อใช้ในการพัฒนาตนเอง ทำให้รู้จักคิด	4.06	0.85	มาก
5. เพื่อใช้ในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มี มนุษยสัมพันธ์ สามารถทำงานเป็นทีมได้	2.81	1.05	ปานกลาง
6. เพื่อใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง	3.25	0.77	ปานกลาง
7. เพื่อเพิ่มความสามารถในการเลี้ยงตนเอง	3.69	1.01	มาก
8. เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าและบริการทำให้ เกิดรายได้	3.56	0.73	มาก
9. เพื่อช่วยให้ตนเองและครอบครัวใช้ เวลาว่างให้เป็นประโยชน์มากขึ้น	3.19	0.40	ปานกลาง
10. เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจกับตนเอง	3.13	0.50	ปานกลาง
เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน	3.49	0.87	ปานกลาง
1. เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้ชุมชน	3.38	0.89	ปานกลาง
2. เพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการประกอบ อาชีพให้แก่บุคคลในชุมชน	3.69	0.79	มาก
3. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อให้คนในชุมชน ได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพดี	3.69	0.95	มาก

ตาราง 18 (ต่อ)

ประสิทธิผล	ค่าส่วนเบี่ยงเบน		ระดับ ประสิทธิผล
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	มาตรฐาน (SD)	
4. เพื่อให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.00	0.89	มาก
5. เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มกิจกรรมทางสังคม	3.00	1.03	ปานกลาง
6. เพื่อนำไปใช้ให้เกิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ในการผลิตแปรรูป และจำหน่ายได้	3.50	0.89	มาก
7. เพื่อช่วยกระตุ้นให้นำทรัพยากรในท้องถิ่นมา ใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น	3.69	1.08	มาก
8. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้ชุมชนมีสภาพ เศรษฐกิจดีขึ้น	3.56	0.81	มาก
9. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชน ประหยัดเวลาในการเดินทางไปซื้อสินค้าจากที่อื่น	3.25	0.58	ปานกลาง
10. เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ช่วยให้คนในชุมชน ประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการจากที่อื่น	3.19	0.75	ปานกลาง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาในการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี
2. เพื่อประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี จำนวน 9 หลักสูตร ได้แก่ อาหารคาว อาหารว่าง เบเกอรี่ ร้อยลูกบิด ช่อม เครื่องใช้ไฟฟ้า เทคนิคการแต่งหน้า นวดแผนไทย ดอกไม้จากดินหอม และเทียนแพนซี จำนวนทั้งสิ้น 181 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดด้วย ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2540: 105-107; อ้างอิงจาก Robert V. Krejcie; & Eayrly W. Morgan. 1970: 608-609) ที่กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 181 คน ต่อจากนั้นกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหลักสูตร ตามสัดส่วนมากน้อยของประชากรในแต่ละหลักสูตรเพื่อให้ขนาดตัวอย่างในแต่ละหลักสูตรมีจำนวนใกล้เคียงกัน (สุวรรณา ฐาโชติ. 2541: 82)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน โดยมีข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบตามข้อคำถามที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัว เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการนำความรู้ไปใช้และความคิดเห็นของนักศึกษา หลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินี ใน 3 ด้าน คือ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต และเพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน

สำหรับแบบสอบถามของตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้ (รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2540: 123-124)

คะแนน 5 คะแนน หมายถึง มีประสิทธิผลระดับมากที่สุด

คะแนน 4 คะแนน หมายถึง มีประสิทธิผลระดับมาก

คะแนน 3 คะแนน หมายถึง มีประสิทธิผลระดับปานกลาง

คะแนน 2 คะแนน หมายถึง มีประสิทธิผลระดับน้อย

คะแนน 1 คะแนน หมายถึง มีประสิทธิผลระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยเชิงสำรวจ ข้อมูลที่ต้องการซึ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิจึงเก็บรวบรวม จากแบบสอบถามที่นำไปสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองจำนวน 181 ฉบับ โดยได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบทั้งสิ้น 181 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS ซึ่งมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของนักศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัว ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ของแต่ละข้อคำถาม

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลูกปณี ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อ แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) การพิจารณาค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนน กำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541: 75)

1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

1.50 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย

2.50 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง

3.50 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก

4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ

สวนลุมพินี มีรายละเอียดคือ

นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 181 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 74.6 อายุ 41 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากที่สุด ซึ่งมีจำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 46.4 ด้านการศึกษาเดิม พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันมีระดับการศึกษาที่จบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มากที่สุด มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 ทางด้านอาชีพพบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ไม่รับเงินเดือนประจำ มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 ทางด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000 – 10,000 บาท มากที่สุด มีจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1 ทางด้านหลักสูตรที่ฝึกอบรม พบว่า นักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันจากหลักสูตรนวดแผนไทยมีจำนวนมากที่สุด มีจำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7

2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ

สวนลุมพินี จำแนกตามหลักสูตรที่ฝึกอบรม

2.1 หลักสูตรอาหารคาว

นักศึกษาหลักสูตรอาหารคาว มีค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 1,257 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 51.64 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 538 บาท และ 329 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.10 และ 13.52 ตามลำดับ

2.2 หลักสูตรอาหารว่าง

นักศึกษาหลักสูตรอาหารว่าง มีค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 2,033 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.08 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 557 บาท และ 507 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.37 และ 13.99 ตามลำดับ

2.3 หลักสูตรเบเกอรี่

นักศึกษาหลักสูตรเบเกอรี่ มีค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 2,544 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 59.44 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 600 บาท และ 559 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.02 และ 13.06 ตามลำดับ

2.4 หลักสูตรร้อยละลูกบิด

นักศึกษาหลักสูตรร้อยละลูกบิด ค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 981 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 45.76 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 525 บาท และ 336 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.49 และ 15.67 ตามลำดับ

2.5 หลักสูตรซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า

นักศึกษาหลักสูตรซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า มีค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 2,231 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 55.66 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 606 บาท และ 566 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.12 และ 14.12 ตามลำดับ

2.6 หลักสูตรเทคนิคการแต่งหน้า

นักศึกษาหลักสูตรเทคนิคการแต่งหน้า มีค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 981 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 42.78 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 525 บาท และ 372 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.90 และ 16.22 ตามลำดับ

2.7 หลักสูตรนวดแผนไทย

นักศึกษาหลักสูตรนวดแผนไทย มีค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 1,742 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 52.41 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 588 บาท และ 459 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.69 และ 13.81 ตามลำดับ

2.8 หลักสูตรดอกไม้จากดินหอม

นักศึกษาหลักสูตรดอกไม้จากดินหอม มีค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 1,576 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 49.53 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 550 บาท และ 543 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.28 และ 17.06 ตามลำดับ

2.9 หลักสูตรเทียนแพนซี

นักศึกษาหลักสูตรเทียนแพนซี มีค่าเดินทาง โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 1,044 บาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.16 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายอื่นๆ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่อเดือนกับ 536 บาท และ 409 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.67 และ 17.30 ตามลำดับ

3. ประสิทธิภาพของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินิ

3.1 ประสิทธิภาพของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินิ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประสิทธิภาพการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) ประสิทธิภาพเพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) และประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

3.2 ประสิทธิภาพของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินิ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) และประสิทธิภาพการนำความรู้ไปใช้ไม่แตกต่างกันมากนัก (S.D. = 0.86)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของประสิทธิภาพสูงสุดในลำดับต้นๆ คือ ข้อที่ว่า เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพส่วนตัว/เป็นเจ้าของกิจการ ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมาคือ เพื่อเป็นอาชีพเสริม ($\bar{X} = 4.13$)

3.3 ประสิทธิภาพของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินิ เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) และประสิทธิภาพการนำความรู้ไปใช้ไม่แตกต่างกันมากนัก (S.D. = 0.98)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของประสิทธิภาพสูงสุดในลำดับต้นๆ คือ ข้อที่ว่า เพื่อประโยชน์แก่บุคคลในครอบครัว ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่าย ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมาคือ เพื่อช่วยยกระดับความรู้ของตนเอง และเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อด้านอาชีพ ($\bar{X} = 4.02$)

3.4 ประสิทธิภาพของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุ่มพินิ เพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) และประสิทธิภาพการนำความรู้ไปใช้ไม่แตกต่างกันมากนัก (S.D. = 0.86)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของประสิทธิภาพสูงสุดในลำดับต้นๆ คือ ข้อที่ว่า เพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพให้แก่คนในชุมชน ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาคือ เพื่อให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มาก ($\bar{X} = 4.06$)

4. ประสิทธิภาพจำแนกตามแต่ละหลักสูตรที่ฝึกอบรม หลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี จำนวน 9 หลักสูตร สรุปผลดังต่อไปนี้

ประสิทธิผลของหลักสูตรอาหารคาว โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) รองลงมา คือหลักสูตรดอกไม้จากดินหอม และอาหารว่าง ($\bar{X} = 3.82$ และ 3.81) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและประสิทธิผลของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยรวมทั้งหมดของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี

จากการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวโดยรวมทั้งหมดของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี จำแนกตามหลักสูตรที่ฝึกอบรมพบว่า นักศึกษาหลักสูตรเบเกอรี่ มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือนสูงที่สุดคือ 4,280 บาท รองลงมาคือหลักสูตรซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า อาหารว่าง นวดแผนไทย ดอกไม้จากดินหอม อาหารคาว เทียนแพนชี เทคนิคการแต่งหน้า และร้อยลูกปัด มีค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือนคือ 4,008 บาท 3,625 บาท 3,324 บาท 3,182 บาท 2,434 บาท 2,364 บาท 2,293 บาท และ 2,144 บาท ตามลำดับ (ตาราง 3)

เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้วทั้งนี้อาจเป็นเพราะพื้นฐานความต่างทางด้านภูมิหลังส่วนบุคคลของนักศึกษา พื้นฐานความต่างแต่ละหลักสูตรทั้งในส่วนของการเนื้อหาวิชาเรียน กิจกรรมของแต่ละหลักสูตรที่ต่างกัน หลักสูตรเบเกอรี่เป็นหลักสูตรที่เสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวสูงที่สุด โดยคิดเป็นค่าใช้จ่ายต่อเดือนเท่ากับ 4,280 บาท อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายส่วนตัวด้านต่างๆ เช่น ค่าเดินทาง ซึ่งมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 1,477 บาท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริโสม นิมิตรภาคย์ (2547: 86 - 87) ได้มีการศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2) พบว่า แต่ละสาขาวิชาจะมีค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่แตกต่างกัน ค่าใช้จ่ายสูงที่สุดคือ นักศึกษาที่ศึกษาวิชาช่างตัดผมชาย และค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันพบว่าค่าพาหนะหรือค่าเดินทางไปกลับระหว่างที่พักกับสถานศึกษาเป็นค่าใช้จ่ายที่สูงที่สุด

2. ประสิทธิภาพของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี

ประสิทธิภาพของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาของหลักสูตรสามารถสนองความต้องการของประชาชน และความต้องการของตลาดแรงงาน ผู้ที่จบหลักสูตรสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ หรือสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในครอบครัวได้ ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ได้ในระดับหนึ่งว่า การจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี ในภาพรวมนั้นสามารถบรรลุ ความคาดหวัง เป้าหมาย หรือจุดประสงค์หลักของการเรียนเนื้อหาวิชาชีพหลักสูตรพระยะสันได้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ประสิทธิภาพของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต และเพื่อใช้ในการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3.86, 3.75 และ 3.66 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิษณุ ลิ้นวงส์ (2547: 59 – 70) ที่พบว่าผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันมีประสิทธิภาพโดยรวมในระดับมาก ซึ่งสามารถพิจารณาจากคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ได้แก่ คุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสุขภาพ ด้านจิตใจ

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ซึ่งเข้ามาเรียนเพราะความต้องการที่จะนำความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตรวิชาชีพไปใช้เพิ่มพูนรายได้และสร้างงานสร้างอาชีพให้กับตนเอง ฉะนั้นไม่ว่าจะจบจากหลักสูตรใดก็ย่อมมีความต้องการที่นำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพหารายได้เลี้ยงตนเอง และครอบครัว เช่นกัน นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี ในทุกหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญก็เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพและส่งเสริมให้มีรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณัฐ จุลสุวรรณ (2537: 163 – 196) พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพที่มีสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันด้านการนำไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญสถิติ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเพื่อการศึกษา เป็นค่าใช้จ่ายที่นักศึกษาต้องเป็นผู้แบกรับภาระเองค่อนข้างสูงซึ่งในบางหลักสูตรมีค่าใช้จ่ายประเภทนี้สูงมากและเมื่อเทียบกับผลที่ได้รับจากการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้นั้นพบว่านักศึกษาที่ศึกษาหลักสูตรที่ต่างกันมีประสิทธิผลการนำความรู้ไปใช้ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าต้นทุนค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาที่แตกต่างกันนั้นต่างให้ผลประโยชน์หรือผลได้ของการนำความรู้ไปใช้ได้ที่ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี ควรมีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันและขยายการให้บริการทางการศึกษาหลักสูตรที่มีต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาต่ำที่สุดเพื่อให้ได้ผลตอบแทนในด้านการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ที่คุ้มค่ากับการลงทุนสูงสุด เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรทางการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2. จากการศึกษาพบว่า ประสิทธิผลการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน ศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และแยกเป็นรายด้านได้ 3 ด้าน ประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ อยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพเพื่อใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต อยู่ในระดับมาก และประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับมาก ซึ่งศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ควรมีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันของศูนย์ฝึกอาชีพ สอนลุมพินี พร้อมทั้งมีการพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจสังคม และเทคโนโลยีปัจจุบัน เพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

จากการศึกษาพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้างและเป็นผู้ที่มีรายได้น้อย ดังนั้นควรจัดสรรงบประมาณด้านวัสดุ/อุปกรณ์ที่จำเป็นในการฝึกปฏิบัติให้มีจำนวนเพียงพอกับผู้เรียนเพื่อช่วยให้การเรียนวิชาชีพที่เน้นการฝึกภาคปฏิบัติมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อทักษะ ความชำนาญในวิชาชีพ และการนำความรู้ไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวและประสิทธิผลการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันที่ประสบความสำเร็จในการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ เพื่อวิธีการดำเนินชีวิต และเพื่อพัฒนาชุมชน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันไปใช้
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของตลาดแรงงานในสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน เพื่อจะได้ทราบความต้องการที่แท้จริงของตลาดแรงงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสันให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่แท้จริง
3. ควรมีการวิเคราะห์และเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน เพื่อจะได้ทราบข้อมูลและปัญหาทางการเงินที่แท้จริงของนักศึกษาหลักสูตรวิชาชีพพระยะสัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2541, กุมภาพันธ์ – มีนาคม 2530). การศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. *วารสารการศึกษานอกโรงเรียน*. 19: 36 – 42.
- กำธร ธรรมพิทักษ์. (2542). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษา ในจังหวัดพะเยา*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ไกรยุทธ ธีรตยาคีนันท์. (2527). *เศรษฐศาสตร์การตัดสินใจทางสังคม : หลักการวิเคราะห์เชิงเหตุผลได้-ผลเสีย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กั้วล เทียนกัณฑ์เทศน์. (2540). *การวัด การวิเคราะห์ การประเมินทางการศึกษา = Introduction to measurement analysis and evaluation in education*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- จำนวนนักศึกษานอกโรงเรียน สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามประเภทการศึกษา ปีงบประมาณ 2537 – 2539. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2552, จาก www.nfe.go.th
- ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ. (ม.ป.ป.). *สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล*. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- दनัย สถิตธนาวุฒิ. (2520) . *อัตราผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษาในวิทยาลัยเอกชน (ศึกษาเฉพาะกรณีของวิทยาลัยการค้า)*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- เตือนใจ บำรุงพงษ์. (2535). *การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก : การศึกษาเฉพาะกรณี*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล. (2543). *เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาสำหรับนักเศรษฐศาสตร์*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นราทิพย์ ชูติวงศ์. (2542). *ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- ปริทัศน์ สุคนธาส์. (2546). *การวิเคราะห์และเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตและปัญหาทางการเงินของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บัวผืน ศัสตราพฤกษ์. (2530). *หลักสูตรการศึกษา*. สงขลา: ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- บุญคง หันจางสิทธิ์. (2543). *เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์ : ประชากร แรงงาน การศึกษา ฝึกอบรม ศาสนา จริยธรรม สุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรีนติ้ง เฮาส์.
- บุญชู แก้วชมพู. (2524). *ธุรกิจการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พีระพัฒนา.
- ประเทือง ทรัพย์เกิด. (2541). *การศึกษาความคิดเห็นของผู้ผ่านการฝึกอบรมในการนำความรู้ไปใช้จากหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง ของศูนย์ฝึกอบรมประจำเขตการศึกษาในภาคกลาง*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ; และสรวง สุวรรณ. (2531). *การฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (TRAINING FOR HUMAN DEVELOPMENT)*. กรุงเทพฯ: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ไพศาล ไกรสิทธิ์. (2541). *การศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. ราชบุรี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ภิญโญ สาร. (2517). *การบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2537). *ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารทรัพยากรการศึกษา (Educational Resource Administration) หน่วยที่ 1-3*. นนทบุรี: สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฯ.
- รวิวรรณ ชินะตระกูล. (2540). *วิจัยทางการศึกษา EDUCATIONAL RESEARCH*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. (2519). *เศรษฐศาสตร์การคลังว่าด้วยการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วไลพร คุณุณทัย. (2527). *ค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2535). *หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิชัย สุรเชิดเกียรติ; และคณะ. (2537). *การศึกษาค่าใช้จ่ายและการลงทุนในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*. ม.ป.พ.
- ศศันท์ กฤษณะวนิช. (2539). *การนำความรู้จากการเรียนรายวิชาโลกของงานอาชีพไปใช้ของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิธีเรียนทางไกล ในกรุงเทพมหานคร*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สลี อาชาสุวรรณ. (2532). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและการเข้าสู่ตลาดแรงงานของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา ปีการศึกษา 2529 จังหวัดสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สิริโสม นิมิตรภาคย์. (2547). *การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและการนำความรู้จากหลักสูตรวิชาชีพพระยาสั่งไปใช้ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาสั่ง โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร (ดินแดง 2)*. สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลำรวล ชุ่มเมืองปัก. (2542). *การศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและปัญหาทางการเงินของนักศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุชีพ สุนทรศร; และสุนทร ห่วงจิตร. (2532). *รายงานการวิจัยเงื่อนไขที่มีอิทธิพลในการเข้าศึกษาต่อการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของผู้จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านทรายมูล อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น*. ขอนแก่น: ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดขอนแก่น.
- สุนทร สุนันท์ชีพ. (2534). *การจัดการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียนในประเทศไทย ในภาพรวม ใน วิวัฒนาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ.2482 – 2533*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- สุมาลี ปิตยานนท์. (2539). *เศรษฐศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์ : การศึกษาและการฝึกอบรมในประเทศไทย (โครงการตำราวิจัย)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมาลี สังข์ศรี. (2541). *การศึกษานอกโรงเรียน การขยายโอกาสทางการศึกษา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- สุริยา บุญเฉลิม. (2536). *การศึกษาสาเหตุการไม่เรียนต่อของผู้ที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสาคร*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์; และเอนกกุล กรี่แสง. (2522). *หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทิมนเศศ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2538). *ค่าใช้จ่ายและการลงทุนในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเอกชน*. โครงการวิจัย ประสิทธิภาพของการผลิตบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา. สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- . (2539). *อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐกิจจากการลงทุนทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- . (2543). *การศึกษาของคนไทย ปี 2542*. กรุงเทพฯ: ฟันนี่พับลิชชิง.
- . (ม.ป.ป.). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: พรึกหวานกราฟฟิค
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *รายงานการสำรวจแรงงานทั่วราชอาณาจักร ปี 2536 – 2540*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สำเริง บุญเรืองรัตน์. (2523). *เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรพหุคูณ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อภิปติ ทองแพง. (2543). *การศึกษาวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- อัจริ เรือนงาม. (2542). *การศึกษาวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการศึกษาของนักศึกษาสถาบันราชภัฏราชนครินทร์*. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก. ถ่ายเอกสาร.
- อัมพร วิจิตรพันธุ์; และอัญชลี ค้อคงคา. (2524). *เศรษฐศาสตร์การศึกษา และการวางแผนกำลังคน*. กรุงเทพฯ: หอรัตนชัยการพิมพ์.
- Alvi, Nasis Rashida; & Khan, Surrya. (1965). *Extent and causes of Dropout in Girls Primary Schools in D.G. Khan District Punjab*. Institute of Education and Research, panjab University. p.169
- Blaug Mark. (1987). *The Economics of Education And The Education of An Economist*. Potesios Printer Ltd.
- Brue. Stanley L. (1996). *Microeconomics : Principles , Problems , and Policies*. Third Edition : McGraw-hill, Inc.
- Boshier, Rogger W. (1971, May). *motivation Orientations of Adult Education Participants : A Factor Analytic Exploration of Houle's Typology*. *Adult Education*. 21(1): 3-26.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

1. รศ.ดร.อัทธิพ์ ราษฎร์นิยม	อาจารย์ประจำภาควิชา สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ประภาพร เพ็ญพสุกุล	อาจารย์ประจำภาควิชา สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ไมตรี อภิพัฒน์มนตรี	อาจารย์ประจำภาควิชา สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาและประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
ของศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี

คำชี้แจง

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวและประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ของศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนทางการเงินของผู้ปกครองและนักศึกษา ในการเข้าศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ของศูนย์ฝึกอาชีพ สวนลุมพินี และเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาตอบแบบสอบถามซึ่งได้แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น

อนึ่งข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามจะนำมาใช้เพื่อการวิจัยในภาพรวมในครั้งนี้นั้นไม่มีการเผยแพร่ข้อมูลเป็นรายบุคคล และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในการอนุเคราะห์การตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ผู้วิจัย

นางสาววิลาสินี บุญทวี

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกเศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ภาคผนวก ง
ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ตารางแสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ของ Krejcie and Morgan

จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
10	10	220	140	1200	291
15	14	230	144	1300	297
20	19	240	148	1400	302
25	24	250	152	1500	306
30	28	260	155	1600	310
35	32	270	159	1700	313
40	36	280	162	1800	317
45	40	290	165	1900	320
50	44	300	169	2000	322
55	48	320	175	2200	327
60	52	340	181	2400	331
65	56	360	186	2600	335
70	59	380	191	2800	338
75	63	400	196	3000	341
80	66	420	201	3500	346
85	70	440	205	4000	351
90	73	460	210	4500	354
95	76	480	214	5000	357
100	80	500	217	6000	361
110	86	550	226	7000	364
120	92	600	234	8000	367
130	97	650	242	9000	368
140	103	700	248	10000	370
150	108	750	254	15000	375
160	113	800	260	20000	377
170	118	850	265	30000	379
180	123	900	269	40000	380
190	127	950	274	50000	381
200	132	1000	278	75000	382
210	136	1100	285	100000	384

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาววิลาสินี บุญทวี
วันเดือนปีเกิด	19 กรกฎาคม 2524
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	201/1 ซอยวงศ์สว่าง 11 ถนนวงศ์สว่าง แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เจ้าหน้าที่บุคคล
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2546	ครุศาสตรบัณฑิต จาก จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2552	เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การพัฒนามนุษย์) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ